

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร

CMU-QA Curriculum

ประจำปี 2564

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ CMU-QA Curriculum

1. เหตุผลและความจำเป็น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ดำเนินการตรวจสอบระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานทุกหน่วยงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 และได้ปรับเปลี่ยนจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาเป็นการตรวจประเมินคุณภาพในปี พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้มีการตรวจประเมินคุณภาพในระดับส่วนงาน (คณะ วิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน และสำนัก) และมหาวิทยาลัย ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เรียกว่า ระบบ CMU-QA ซึ่งพัฒนาจากการผสมผสานแนวคิดของการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วด้าน (Total Quality Management) การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน ISO, Input process output และไคเซน ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยให้เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องตามนโยบายของ สกอ. และมอบหมายสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินการ

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบ จึงดำเนินการพัฒนาระบบและกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของ สกอ. โดยกำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับส่วนงาน และระดับสถาบัน และได้นำเสนอ สกอ. เพื่อให้ความเห็นชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งในระดับหลักสูตร ระดับคณะ และสถาบัน ซึ่ง สกอ. ในการประชุมครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยระดับหลักสูตรเห็นชอบให้ใช้ระบบที่ สกอ. พัฒนาขึ้นรวม 6 องค์ประกอบ และระดับคณะ สถาบัน เห็นชอบให้ใช้ระบบ CMU-EdPEx มหาวิทยาลัยจึงเริ่มดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในทั้ง 3 ระดับตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา

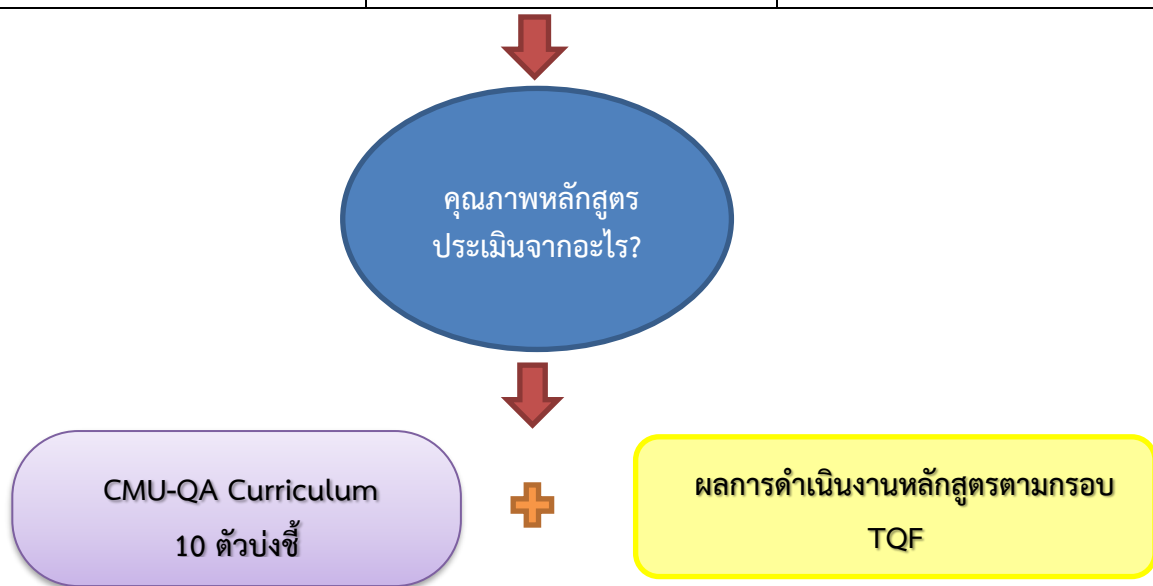
จากการดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึงปัจจุบัน สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นทั้งในส่วนของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งผลการประเมินพบว่า ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ สกอ. ยังไม่สามารถสะท้อนคุณภาพหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้อย่างแท้จริง ระบบดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานค่อนข้างมาก ส่งผลต่อภาระงานของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จึงมีความต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนาระบบที่ง่ายต่อการดำเนินการและสะท้อนคุณภาพของหลักสูตรอย่างแท้จริง ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนเองได้

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตร ที่เรียกว่า CMU-QA Curriculum

โดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และเป็นระบบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติ มีระบบ ฐานข้อมูลสนับสนุนการดำเนินการและการรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งสามารถสรุปกรอบแนวคิด การพัฒนาระบบได้ ดังนี้

2. กรอบแนวคิดการพัฒนาระบบ

<p>กฎกระทรวง การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561</p> <ul style="list-style-type: none"> • จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ • จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา และ ดำเนินการตามแผนที่กำหนด 	<p>มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ประเด็น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนรู้ (Learner Person) - ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) - พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) 	<p>มติที่ประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ระบบ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2562</p> <ul style="list-style-type: none"> • มุ่งเน้นผลลัพธ์ • เอื้อต่อการนำไปปฏิบัติ • มีระบบฐานข้อมูลสนับสนุน การดำเนินการและการ รายงานผลการดำเนินงาน
---	---	---

โดยมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรตามระบบ CMU-QA Curriculum ในปีการศึกษา 2561-2562 และเมื่อการประเมินแล้วเสร็จ สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU-QA Curriculum) พร้อมทั้งนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุง ระบบ CMU-QA Curriculum เพื่อใช้สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประจำปีการศึกษา 2563 รายละเอียดดังนี้

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร (CMU-QA Curriculum)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หรือที่เรียกว่า CMU-QA Curriculum มีจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้	ชื่อตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
ตัวบ่งชี้ที่ 1	การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา	“ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน”
ตัวบ่งชี้ที่ 2	อัตราการรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 3	อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 4	อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 5	ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนวิชาในหลักสูตร	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 6	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 7	การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 8	การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	“ไม่ประเมินให้คะแนน”
ตัวบ่งชี้ที่ 9	คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก	“ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาตรี)	ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ทำงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี	“ร้อยละ 100 คะแนนเต็ม 5”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาโท)	ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	“ร้อยละ 40 คะแนนเต็ม 5”
ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาเอก)	ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	“ร้อยละ 80 คะแนนเต็ม 5”
ภาคผนวก ตัวบ่งชี้ 5.4 สกอ.	ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	“ไม่ประเมินให้คะแนน”

4. ตัวบ่งชี้ คำอธิบายตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน และการรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	ประกาศนียบัตร บัณฑิต/บัณฑิต ชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
3. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		✓	✓	✓
4. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน		✓	✓	✓
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ		✓	✓	
6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)		✓	✓	
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์		✓	✓	
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		✓	✓	
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา		✓	✓	
10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ในระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ		✓	✓	
11. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	✓	✓	✓	✓
รวม	3 ข้อ	11 ข้อ	11 ข้อ	5 ข้อ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า 5 คนและเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น		

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ 1 ท่าน สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มากที่สุดเพียง 2 หลักสูตร เท่านั้น กรณี
 - หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาวิชาเดียวกัน
 - หลักสูตรปกติและหลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary) ที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่ได้ประจำอยู่แล้ว และต้องเป็นหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หรือระดับบัณฑิตศึกษาเหมือนกัน
2. **กรณีหลักสูตรปริญญาตรี**ที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาซึ่งกำหนดให้ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคุณวุฒิครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน ทั้งนี้ แขนงวิชา/กลุ่มวิชาพิจารณาในส่วนของวิชาเอกเลือกที่กำหนดให้เลือกเรียนตั้งแต่ 30 หน่วยกิตขึ้นไป อาทิ หลักสูตรของคณะเกษตรศาสตร์มี 7 แขนงวิชา ควรจะมีอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 21 คน เป็นต้น
3. **หลักสูตรสหวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น **โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใดเป็นหลักสูตรสหวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจาก** สำนักงานปลัดกระทรวง อว. **ไม่ใช่กำหนดเองโดยหลักสูตร**
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)

นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบสหวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความรู้ชำนาญเฉพาะทาง

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่สหวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผลการศึกษา การวิจัยการศึกษา

4. กรณีที่หลักสูตรเป็นสหวิทยาการจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน

หลักสูตรสหวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+ แพทย์ศาสตร์) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+เคมี) เป็นต้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร

5. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ จะต้องมียุทธศาสตร์จ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน

6. การนับจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่าการลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา แต่ในระบบ CHE QA Online จะไม่สามารถเพิ่มชื่ออาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ ซึ่งจะส่งผลให้ผลการประเมินของหลักสูตรไม่ผ่านในองค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ดังนั้น คณะควรจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย เพื่อให้การประเมินในระบบ CHE QA Online เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การลาศึกษาต่อของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีหลักการดังนี้

- 1) การลาศึกษาต่อเต็มเวลา ไม่สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้
- 2) การลาศึกษาต่อบางเวลาหรือภาคฤดูร้อน ที่ไม่กระทบกับเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรได้ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 1/60 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560)

ในกรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ประจำหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
2. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างน้อย 2 คน	มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำคุณวุฒิปริญญาตรี (หลักสูตร 6 ปี) สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรีได้ เนื่องจากเกณฑ์กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน อย่างน้อย 2 คน
2. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
3. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
3. คุณสมบัติของ อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร	-	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือดำรง ตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ขึ้นไป ในสาขาวิชานั้น หรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน	คุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือดำรง ตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป ใน สาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย 3 คน

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 3 คน หมายถึง 3 คนใน 5 คนของอาจารย์ประจำหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
4. คุณสมบัติของ อาจารย์ผู้สอน	-	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรง คุณวุฒิภายนอกสถาบัน มี คุณวุฒิปริญญาโท หรือดำรง ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา	1. อาจารย์ประจำหรือผู้ทรง คุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ด้านการสอน และ 3. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

หลักสูตรปริญญาโท กำหนดให้ให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มียผลงานวิจัยหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอนจะต้องมีผลงานวิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 5 และ 6

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
5. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลักและ อาจารย์ที่ปรึกษาการ ค้นคว้าอิสระ	-	1. เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	
6. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)	-	1. เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ ดังนี้
 - 1) หลักสูตรสามารถจ้างอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ซึ่งเกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลาได้ โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย คือมีสัญญาจ้างที่ให้ค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและมีการกำหนดภาระงานไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอนได้
 - 2) “อาจารย์เกษียณอายุงาน” สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ต่อไปจนนักศึกษาสำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาได้รับอนุมัติโครงสร้างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระก่อนการเกษียณอายุ
2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. อาจารย์ประจำที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ต้องได้รับการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอกโดยสภาวิชาชีพ จึงสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้ หากมีเงื่อนไขเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน
4. กรณีนักวิจัยที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 สามารถแต่งตั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนั้น นักวิจัยสามารถดำเนินการขออนุมัติแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้

แนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาด้านคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบันเท่านั้น ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นบุคลากรประจำในสถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการศึกษาชี้นำด้านนั้น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอนที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอก หรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่วรรณศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอนสถาบันอุดมศึกษาอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวง อว. ให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย

5. จะเริ่มนับว่าเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เมื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษาได้รับการอนุมัติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 7

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
7. คุณสมบัติของ อาจารย์ผู้สอบ วิทยานิพนธ์	-	1. อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ที่มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ 2. มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ดังนั้น การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายในสถาบัน (มหาวิทยาลัย) มาเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์อาจไม่สอดคล้องตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 8

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
8. การตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานของ ผู้สำเร็จการศึกษา	-	(เฉพาะแผน ก เท่านั้น) ต้องเป็นรายงานสืบเนื่องฉบับ เต็มในการประชุมทางวิชาการ (proceedings) หรือวารสาร หรือสิ่งพิมพ์วิชาการซึ่งอยู่ใน รูปแบบเอกสารหรือ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์	วารสารหรือสิ่งพิมพ์วิชาการที่มี กรรมการภายนอกมาร่วม กลั่นกรอง (peer review) ซึ่งอยู่ ในรูปแบบเอกสาร หรือ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

วิทยานิพนธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ การจดทะเบียนสิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตรสามารถทดแทน
การตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการได้ โดยพิจารณาจากปีที่ได้รับสิทธิบัตรหรือ
อนุสิทธิบัตร ไม่ใช่ปีที่ขอจด

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 9

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
9. ภาระงาน อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และ การค้นคว้าอิสระ ในระดับ บัณฑิตศึกษา	-	วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน การค้นคว้าอิสระ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 15 คน หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วน นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนักศึกษาที่ ค้นคว้าอิสระ 3 คน	วิทยานิพนธ์ อาจารย์ 1 คน ต่อ นักศึกษา 5 คน

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 10.1 ระบุว่า “อาจารย์ประจำ 1 คนให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน” ในทางกฎหมาย สภาสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น หากสถาบันอุดมศึกษาเห็นว่าอาจารย์มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้เสนอสภาสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นรายไป แต่ทั้งนี้ อาจารย์ประจำ 1 คน จะดูแลนักศึกษาในฐานะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ไม่เกิน 10 คน และการขยายจำนวนนักศึกษาในกรณีนี้ใช้ได้เฉพาะกรณีวิทยานิพนธ์เท่านั้น ไม่นับรวมการค้นคว้าอิสระ
2. นับภาระงานตามเกณฑ์เฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระหลัก (Major Advisor) เท่านั้น โดยนับนักศึกษาทั้งหมดที่อยู่ในความดูแลรายการการศึกษา และลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระรวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น **ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ สามารถตัดชื่อนักศึกษารายนั้นออก และรับนักศึกษารายใหม่เข้ามาอยู่ในความดูแลได้ โดยไม่ต้องรอให้นักศึกษารายนั้นได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา**

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตรบัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตรบัณฑิต ชั้นสูง
10. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	-	อย่างน้อย 1 เรื่องในรอบ 5 ปีโดยนับรวมปีที่ประเมิน	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

ผลงานวิจัยนับรวมบทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 11

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท/ประกาศนียบัตร บัณฑิต	เอก/ประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง
11. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)	ต้องไม่เกิน 5 ปี (จะต้องปรับปรุงให้เสร็จและอนุมัติ/ให้ความเห็นชอบโดยสภามหาวิทยาลัย/สถาบัน เพื่อให้หลักสูตรใช้งานในปีที่ 6)	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. สำหรับหลักสูตร 5 ปีประกาศใช้ในปีที่ 7 หรือหลักสูตร 6 ปี ประกาศใช้ในปีที่ 8
2. การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

เกณฑ์การประเมิน	ตรี	โท	เอก	ประกาศนียบัตร บัณฑิต/บัณฑิต ชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
2. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
3. คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓	✓
4. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน	✓	✓	✓	✓
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ		✓	✓	
6. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)		✓	✓	
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์		✓	✓	
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา		✓	✓	
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการ ค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา		✓	✓	
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่ กำหนด	✓	✓	✓	✓
รวม	5 ข้อ	10 ข้อ	10 ข้อ	5 ข้อ

ผลการประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1.1 กำหนดไว้เป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” หากไม่ผ่านเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ถือว่าหลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 5 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจําหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

- อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสหวิทยาการให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
- หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรืออาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรมหาวิทยาลัย ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น
- หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น **โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใดเป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจาก** สำนักงานปลัดกระทรวง อว. **ไม่ใช่กำหนดเองโดยหลักสูตร**
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)

นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่สหวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผล การศึกษา การวิจัยการศึกษา (ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)

4. **กรณีหลักสูตรปริญญาตรี**ที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่กำหนดให้ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน ให้ครบทุกแขนงวิชา/กลุ่มวิชาของหลักสูตร โดยมีคุณสมบัติครอบคลุมแขนงวิชา/กลุ่มวิชาที่เปิดสอน ทั้งนี้ แขนงวิชา/กลุ่มวิชาพิจารณาในส่วนของวิชาเอกเลือกที่กำหนดให้ เลือกเรียนตั้งแต่ 30 หน่วยกิตขึ้นไป อาทิ หลักสูตรของคณะเกษตรศาสตร์มี 7 แขนงวิชา ควรจะมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 21 คน เป็นต้น
5. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมียุทธศาสตร์จ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน
6. **การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร** คำว่า “ตลอดระยะเวลา” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่าการลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
7. **การลาศึกษาต่อของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** มีหลักการดังนี้
 - 1) การลาศึกษาต่อเต็มเวลา ไม่สามารถเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้
 - 2) การลาศึกษาต่อบางเวลาหรือภาคฤดูร้อน ที่ไม่กระทบกับเวลาในการปฏิบัติงาน สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ (มติคณะอนุกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 1/60 เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560)

ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ประจำหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าหลักสูตรมีได้เพียงพอ และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา

ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน อาจส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้ง ให้สำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ

8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร
9. **ครูคลินิกมีคุณวุฒิปริญญาตรี** หากเป็นอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาปริญญาตรีก่อนเกณฑ์ประกาศใช้ ท่านนั้นสามารถอนุโลมคุณวุฒิระดับปริญญาตรีได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือ สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือ สัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้าน การปฏิบัติการ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่ง สาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	- คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ไม่จำกัดจำนวนและประจำได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตร	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร
2. กรณีที่หลักสูตรเป็นสหวิทยาการจำเป็นหรือไม่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน หลักสูตรสหวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร หากอาจารย์จากสาขาวิชาอื่นจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (หรือร่วม) หลักสูตรต้องแต่งตั้งอาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ทั้งนี้ต้องมีคุณวุฒิในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการนั้น (เกณฑ์ 58)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือสาขาวิชาของ รายวิชาที่สอน - หากเป็นอาจารย์ผู้สอนก่อนเกณฑ์นี้ประกาศใช้ อนุมัติคุณวุฒิระดับปริญญาตรีได้ ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโท หรือคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนไม่น้อยกว่า 6 ปี - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็น ผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น 	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจ ของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
2. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
3. การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำ ของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ในข้อ 10.1.3 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของ รายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความ จำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภายนอกมากกว่าร้อยละ 50 สถาบันอุดมศึกษา สามารถดำเนินการได้ แต่ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและ พัฒนานักศึกษาตลอดการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ ด้วย โดยต้องได้รับความ เห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา (บันทึกข้อความที่ อว 0224/ว 653 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2562)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประเภทวิชาการ	ประเภทวิชาชีพ
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

หลักสูตรระดับปริญญาโทและเอก

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 3 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจําหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยหรือสภามหาวิทยาลัยให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
2. หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรืออาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรระดับ โท-เอก สาขาวิชาเดียวกัน และหลักสูตรมหาวิทยาลัย ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น
3. **หลักสูตรพหุวิทยาการ (Multidisciplinary)** หมายถึง หลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ องค์ความรู้เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น **โดยการจะกำหนดว่าหลักสูตรใดเป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ ต้องผ่านการรับทราบจากสำนักงานปลัดกระทรวง อว. ไม่ใช้กำหนดเองโดยหลักสูตร**
ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น วิศวกรรมชีวการแพทย์ (วิศวกรรมศาสตร์+แพทยศาสตร์) ภูมิศาสตร์สารสนเทศ (ภูมิศาสตร์+เทคโนโลยีสารสนเทศ) วิศวกรรมนาโน (วิศวกรรมศาสตร์+วิทยาศาสตร์-เคมี)

นอกจากนี้ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 ข้อ 4.4 ได้กำหนดลักษณะหลักสูตรแบบพหุวิทยาการ เป็นการนำวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะเชิงปฏิบัติการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา เคหการ และการดูแลสุขภาพ เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง

ตัวอย่างหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการ เช่น กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีการผลิตพืช เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วนผลิตภัณฑ์ หรือกลุ่มวิชาเทคโนโลยีทางวิศวกรรมและอุตสาหกรรม เช่น เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีคมนาคม เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างหลักสูตรที่ไม่ใช่พหุวิทยาการ เช่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาเพื่อการพัฒนา การวัดผล การศึกษา การวิจัยการศึกษา (ที่มา : คณะอนุกรรมการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 7/2549 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549)

4. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมียุทธศาสตร์จ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญายจ้าง คณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญายจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน
5. การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่าการลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
6. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อ ระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ประจำหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา
7. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน ส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ
8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังโดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลังโดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย
3. ผลงานวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร

2. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย
3. กรณีอาจารย์ที่จบใหม่ ยังไม่มีผลงานทางวิชาการหลังปริญญา ไม่สามารถถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท แต่สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรปริญญาโทได้ ทั้งนี้ คณะ/ภาควิชา ควรส่งเสริมพัฒนาอาจารย์ให้ทำงานวิจัยอย่างเต็มที่และเร่งสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อให้มีประสบการณ์สูงขึ้นและสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ต่อไป
4. กรณีที่หลักสูตรเป็นสหวิทยาการจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสาขาวิชาอื่น นอกคณะ หรือจะเป็นสาขาอื่นในคณะเดียวกัน หลักสูตรสหวิทยาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์หรือหลายอนุศาสตร์เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย จนกระทั่งผู้เรียนสามารถพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ใหม่ขึ้นหรือเกิดอนุศาสตร์ใหม่ขึ้น ดังนั้น หลักสูตรควรทำให้มั่นใจว่ามีอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดการศึกษาตามสาระวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร หากอาจารย์จากสาขาวิชาอื่นจะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (หรือร่วม) หลักสูตรต้องแต่งตั้งอาจารย์ท่านนั้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรสหวิทยาการนั้น (เกณฑ์ 58)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
2. **อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
3. หลักสูตรปริญญาโท กำหนดให้อาจารย์ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับปริญญาโทได้ แม้จะยังไม่มีผลงานวิจัยหลังจากสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มสอนจะต้องมีผลงานวิจัยจึงจะสามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาเอก และเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้

4. กรณีอาจารย์พิเศษ หากไม่มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการใน 5 ปีย้อนหลัง **ไม่**สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้
5. การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ในข้อ 10.1.3 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภายนอกมากกว่าร้อยละ 50 สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการได้ แต่ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษาตลอดการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ ด้วย โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา (บันทึกข้อความที่ อว 0224/ว 653 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2562)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 5

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
5. คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และ - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณากรณีอาจารย์เกษียณอายุงานหรือลาออกจากราชการ ดังนี้
 - 1) หลักสูตรสามารถจ้างอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ซึ่งเกษียณอายุงาน หรือลาออกจากราชการ กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลาได้ โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย คือมีสัญญาจ้างที่ให้ค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและมีการกำหนดภาระงานไว้อย่างชัดเจน อาจารย์ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอนได้
 - 2) “อาจารย์เกษียณอายุงาน” สามารถปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้ต่อไปจนนักศึกษาสำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาได้รับอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระก่อนการเกษียณอายุ

2. อาจารย์ประจำที่สำเร็จการศึกษาวุฒิปริญญาตรี ต้องได้รับการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอกโดยสภาวิชาชีพ จึงสามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้ หากมีเงื่อนไขเป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน
3. กรณีนักวิจัยที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2557 สามารถแต่งตั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ดังนั้นนักวิจัยสามารถดำเนินการขออนุมัติแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะได้
แนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 7.6 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หมายถึง บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นอย่างดี ซึ่งอาจเป็นบุคลากรที่ไม่อยู่ในสายวิชาการ หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน โดยไม่ต้องพิจารณาคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นบุคลากรประจำในสถาบันเท่านั้น ส่วนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นบุคลากรประจำในสถาบัน หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในสาขาวิชานั้นๆ เป็นที่ยอมรับในระดับหน่วยงานหรือระดับกระทรวงหรือวงการศึกษาศึกษาด้านนั้น เทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ขึ้นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ในกรณีหลักสูตรปริญญาเอกไม่มีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ผู้สอน ที่ได้รับคุณวุฒิปริญญาเอก หรือไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปในสาขาวิชาที่เปิดสอนสถาบันอุดมศึกษาอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านแทนเป็นกรณีๆ ไป โดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษา และต้องแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวง อว. ให้รับทราบการแต่งตั้งนั้นด้วย
4. จะเริ่มนับว่าเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เมื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระของนักศึกษาได้รับการอนุมัติ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 6

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
6. คุณสมบัติของ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี)	<p>● อาจารย์ประจำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	
	<p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ 	<p>● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและแจ้ง กกอ. ทราบ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ภายนอกมหาวิทยาลัย
2. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ของหลักสูตรปริญญาโท หากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ 5 เรื่อง ก็สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของหลักสูตรปริญญาโทได้
3. อาจารย์ที่เกษียณอายุไปแล้ว แต่ไม่ได้กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลา โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย ถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมได้ หากมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง (ในหลักสูตรปริญญาโท) หรือมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง (ในหลักสูตรปริญญาเอก)

4. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ 5 เรื่องขึ้นไป สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกได้
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ 10 เรื่องขึ้นไป แต่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติไม่ถึง 5 เรื่อง สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของหลักสูตรปริญญาโท แต่ไม่สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมของหลักสูตรปริญญาเอกได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 7

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
7. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่น้อยกว่า 3 คน ประธานผู้สอนวิทยานิพนธ์ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรือที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ● อาจารย์ประจำหลักสูตร - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย ● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดย 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกไม่น้อยกว่า 5 คน ประธานผู้สอนวิทยานิพนธ์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ● อาจารย์ประจำหลักสูตร - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโท หรือเทียบเท่าและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย ● ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง - หากไม่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ตามที่กำหนดจะต้องมีความรู้ ความ

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	ผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันและ แจ้ง กกอ. ทราบ	เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อ วิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดย ผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบัน และแจ้ง กกอ. ทราบ

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย “อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก” ดังนั้น อาจารย์ประจำภายในมหาวิทยาลัยที่จะเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น
2. อาจารย์ที่จบวุฒิปริญญาตรี สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ หากสภาวิชาชีพอให้การรับรองการเทียบเท่าคุณวุฒิปริญญาเอก
3. นักวิจัยที่อยู่ในสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยจะสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ต้องถูกแต่งตั้งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์
4. ในกรณีที่เนื้อหาของ IS/Thesis เป็นสหวิทยาการ เช่น สื่อสารมวลชน การตลาด บริหาร สามารถให้อาจารย์จากต่างคณะมาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์หรือ IS ได้ หากมีคุณสมบัติเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนั้น
5. อาจารย์ที่เกษียณอายุไปแล้ว แต่ไม่ได้กลับเข้ามาทำงานแบบเต็มเวลาหรือบางเวลา โดยใช้ระบบการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย ถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ได้ หากมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง (ในหลักสูตรปริญญาโท) หรือมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง (ในหลักสูตรปริญญาเอก)
6. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติ 5 เรื่องขึ้นไป สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกได้
7. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ 10 เรื่องขึ้นไป แต่มีผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับนานาชาติไม่ถึง 5 เรื่อง สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรปริญญาโท แต่ไม่สามารถเป็น อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ของหลักสูตรปริญญาเอกได้
8. ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิจัย จากภายนอกสถาบัน (Visiting Scholar) มาทำงานวิจัยในมหาวิทยาลัยในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1-5 ปี หรือเข้ามาทำงานวิจัยชั่วคราวในมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยไม่ได้ทำสัญญาจ้าง ถือว่าเป็นบุคลากรภายนอกสถาบัน สามารถเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสอบวิทยานิพนธ์ได้ หากมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์
9. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ถ้ามีคุณวุฒิปริญญาโท และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์ สามารถขอเสนอแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้ โดยจะต้องมีความรู้ความ

เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ โดยผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยและแจ้ง กกอ. ทราบ

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 8

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
8. การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษา	แผน ก1 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ กกอ.	แบบ 1 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ. อย่างน้อย 2 เรื่อง
	แผน ก2 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ. หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมทางวิชาการ (Proceeding)	แบบ 2 - ต้องได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศของ กกอ.
	แผน ข - รายงานการค้นคว้าหรือส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. กรณีการยื่นเอกสารขอจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรถือว่ายังไม่เกิดองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งกรณีสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ เช่น หนังสือทั่วไป (book) หนังสือรวมเรื่องเฉพาะ (monograph) รวมบทความปริทัศน์ประจำปี (annual reviews) ไม่ได้เป็นการแสดงองค์ความรู้ใหม่ จึงไม่สามารถใช้แทนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานระดับปริญญาเอกตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 (มติคณะกรรมการด้านมาตรฐานฯ ครั้งที่ 12/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2559)
2. รายงานการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโท แผน ข ที่สำนักหอสมุดนำขึ้นเผยแพร่ online เข้าเกณฑ์การตีพิมพ์เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 9

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
9. ภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระในระดับบัณฑิตศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● วิทยานิพนธ์ <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์คณาธิปริญาเอก 1 คน ต่อนักศึกษา 5 คน - หากอาจารย์คณาธิปริญาเอกและมีตำแหน่งทางวิชาการ หรือปริญญาโทและมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป 1 คนต่อนักศึกษา 10 คน ● การค้นคว้าอิสระ <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์คณาธิปริญาเอก 1 คน ต่อนักศึกษา 15 คน - หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบเท่ากับนักศึกษาค้นคว้าอิสระ 3 คน 	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

นับภาระงานตามเกณฑ์เฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระหลัก (Major Advisor) เท่านั้น โดยนับนักศึกษาทั้งหมดที่อยู่ในความดูแลรายภาคการศึกษา และลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระรวมทั้งรักษาสถานภาพเท่านั้น **ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ สามารถตัดชื่อนักศึกษารายนั้นออก และรับนักศึกษารายใหม่เข้ามาอยู่ในความดูแลได้ โดยไม่ต้องรอให้นักศึกษารายนั้นได้รับการอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา**

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี	

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 1

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	- ไม่น้อยกว่า 5 คน และ - เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ และ - ประจําหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ ยกเว้นพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร และเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถเข้าได้เกิน 2 คน
2. หากเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐาน พ.ศ. 2558 สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 หรืออาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 ไม่ได้ ในทางกลับกันอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 สามารถไปเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรอื่นที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ได้ แต่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 48 หรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์ฯ 58 ไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นหลักสูตรระดับ โท-เอก สาขาวิชาเดียวกัน และหลักสูตรพหุวิทยาการ ที่ตรงหรือสัมพันธ์กันในระดับเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตรเท่านั้น
3. การนับจำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร คำว่า “ตลอดระยะเวลา” คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558 ในประเด็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอยู่ปฏิบัติงานตลอดระยะเวลานั้น ควรดูเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ ในการตีความคำว่า “ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น” ซึ่งที่ประชุมได้ให้หลักการว่าการลาศึกษาต่อ/ลาออกของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรคนใหม่มาทดแทน หากได้มีการสรรหาอาจารย์ใหม่มาทดแทน แต่กระบวนการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรยังไม่ถึงขั้นตอนของสภามหาวิทยาลัย โดยอยู่ในขั้นตอนของกระบวนการในระดับคณะแล้ว จึงถือได้ว่ามหาวิทยาลัยได้มีการดำเนินการให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
4. อาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ จะต้องมีสัญญาจ้างให้เป็นอาจารย์ประจำเต็มเวลา มีการระบุระยะเวลาการจ้างอย่างชัดเจนและไม่น้อยกว่า 9 เดือน ทั้งนี้ หากหมดสัญญาจ้างคณะจะต้องขอเสนอปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อย (สมอ. 08) มายังมหาวิทยาลัย และยินยอมให้หมดสัญญาจ้างได้ไม่เกิน 3 เดือน

5. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลาศึกษาต่อระหว่างการจัดการศึกษา หลักสูตรควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการเตรียมทดแทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ดังนั้น ในการพิจารณาว่าผ่านองค์ประกอบที่ 1 หรือไม่นั้น จะพิจารณาว่าผู้รับผิดชอบหลักสูตรมิได้เพิกเฉย และได้ดำเนินการผ่านคณะไปยังมหาวิทยาลัยเพื่อแจ้ง สำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ (แบบฟอร์ม สมอ. 08) ในการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพื่อให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเดิมที่ขอลาศึกษา
6. ในกรณีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรขอลาเพิ่มพูนความรู้ เป็นระยะเวลาตั้งแต่ 6-12 เดือน ส่งผลให้อาจารย์ท่านนั้นไม่สามารถดูแลบริหารจัดการหลักสูตรได้ จึงควรดำเนินการแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรท่านใหม่ ให้รับหน้าที่แทนในช่วงที่ท่านเดิมไม่อยู่ และควรทำเรื่องแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวง อว. รับทราบ
7. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องของการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่หลักสูตรสามารถเปลี่ยนแปลงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ถ้ามีเหตุผลหรือความจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาหลักสูตร

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 2

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. การพิจารณาว่าคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาของหลักสูตรนั้นหรือไม่ ให้พิจารณาการแบ่งสาขาวิชาตาม ISCED2013 ของ UNESCO
2. กรณีตำแหน่งทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานวิจัยด้วย
3. ผลงานวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 3

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิขั้นต่ำระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณวุฒิขั้นต่ำระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งทางรองศาสตราจารย์ขึ้นไป - มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

1. **อาจารย์ประจำหลักสูตร** หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน ซึ่งมีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร
2. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร หมายถึง “ผลงานวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ” ดังนั้น ผลงานวิจัยที่เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์จึงต้องมีการเผยแพร่ด้วย

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 4

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ - คุณวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้น หรือ 	<ul style="list-style-type: none"> ● อาจารย์ประจำ - คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง ● อาจารย์พิเศษ

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร	
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
	สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือ สาขาวิชาของรายวิชาที่สอน - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น	- คุณวุฒิระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า - มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง - ทั้งนี้ มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

- อาจารย์ประจำ** หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา
- อาจารย์พิเศษ** หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ
- กรณีอาจารย์พิเศษ หากไม่มีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการใน 5 ปีย้อนหลัง **ไม่**สามารถเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้
- การจัดหาอาจารย์พิเศษมาช่วยสอนในรายวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร โดยมีอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในรายวิชานั้นๆ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ในข้อ 10.1.3 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ข้อ 10.3.5 และ 10.4.5 ประเด็นอาจารย์พิเศษต้องมีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้นๆ ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภายนอกมากกว่าร้อยละ 50 สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการได้ แต่ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษาตลอดการจัดการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ ด้วย โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา (บันทึกข้อความที่ อว 0224/ว 653 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2562)

เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 1 ข้อ 10

เกณฑ์การประเมิน	คุณลักษณะหลักสูตร
	ประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาที่กำหนด	- ต้องไม่เกิน 5 ปี ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

คำอธิบายเกณฑ์การประเมิน

การปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์การประเมินนี้ หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรในระดับมาก

ตัวบ่งชี้ที่ 2 อัตราการรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

จำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร จะแสดงประสิทธิภาพของกระบวนการรับนักศึกษา และเป็นข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนากระบวนการรับนักศึกษา วิเคราะห์แนวโน้มความต้องการของตลาด ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

การรายงานผลการดำเนินงาน

ระดับปริญญาตรี

1. ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

ภาคปกติ

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

ภาคพิเศษ

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

ระดับบัณฑิตศึกษา

1. ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

แผน ก

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

แบบ 1.1

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

แบบ 1.2

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

แบบ 2.1

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

แบบ 2.2

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

แผน ข

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
จำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2				
จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง				
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา				

- หมายเหตุ :
1. จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร
 2. ทุกหลักสูตรรายงานร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษาที่ระบุใน มคอ. 2
 3. กรณีหลักสูตรมีมากกว่าหนึ่งแผนการศึกษา ให้รายงานตามแผนการศึกษาที่ระบุใน มคอ. 2

สูตรการคำนวณ

$$\text{ร้อยละของจำนวนรับเข้าตามแผนการศึกษาภาพรวมหลักสูตร} = \frac{\text{ผลรวมจำนวนที่รับเข้าศึกษาจริงทุกแผนการศึกษา} \times 100}{\text{ผลรวมจำนวนรับตามแผนที่กำหนดใน มคอ. 2}}$$

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตาม แผนการศึกษาภาพรวมหลักสูตร				

2. ผลการวิเคราะห์ร้อยละของจำนวนรับเข้าศึกษาตามแผนการศึกษา

2.1 มีวิธีการ/กระบวนการรับเข้าศึกษาอย่างไร (การกำหนดจำนวนรับ การกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร การประชาสัมพันธ์ การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก และการตัดสินใจรับเข้าศึกษา)

.....

.....

.....

2.2 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่จำนวนรับเข้าศึกษาไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาคืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้จำนวนรับเข้าศึกษาเป็นไปตามแผนการศึกษาคืออะไร

.....

.....

.....

2.3 มีวิธีการพัฒนา/ปรับปรุงกระบวนการรับเข้าศึกษาอย่างไรที่ส่งผลให้หลักสูตรสามารถรับนักศึกษาได้ตามจำนวนที่กำหนด และมีคุณสมบัติตรงตามต้องการของหลักสูตร

.....

.....

.....

ตัวบ่งชี้ที่ 3 อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา

คำอธิบายตัวบ่งชี้

หลักสูตรควรมีระบบในการพัฒนาความรู้พื้นฐาน การเตรียมความพร้อมทางการเรียนแก่นักศึกษา การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การวางระบบการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และมีความสามารถในการเรียนระดับอุดมศึกษาได้อย่างมี ความสุข ส่งผลให้อัตราการลาออก หรือการพ้นสภาพนักศึกษาน้อยลง

ทั้งนี้ การคำนวณอัตราการคงอยู่พิจารณาตามระยะเวลาของหลักสูตร โดยเปรียบเทียบกับจำนวนที่ รับเข้าจริงในแต่ละรุ่น

การรายงานผลการดำเนินงาน (เลือกตารางรายงานแผนการศึกษาของหลักสูตร)

1. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 1 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวนรับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและ พ้นสภาพสะสมจนถึง สิ้นปีการศึกษานั้นๆ (2)	อัตราการคงอยู่	สาเหตุของการลาออกและ การพ้นสภาพ (ระบุจำนวน ตามสาเหตุ)
รหัส 60			*1	
รหัส 61			*2	
รหัส 62			*3	
รหัส 63			*4	

2. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 2 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและพ้น สภาพสะสมจนถึงสิ้นปี การศึกษานั้นๆ			อัตราการคงอยู่	สาเหตุของการลาออกและการ พ้นสภาพ (ระบุจำนวนตาม สาเหตุ)
		ชั้นปี ที่ 1	ชั้นปี ที่ 2	รวม (2)		
รหัส 59					*1	
รหัส 60					*2	
รหัส 61					*3	
รหัส 62					*4	
รหัส 63						

3. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 3 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและพ้นสภาพ สะสมจนถึงสิ้นปีการศึกษานั้นๆ				อัตราการคงอยู่	สาเหตุของการลาออก และการพ้นสภาพ (ระบุ จำนวนตามสาเหตุ)
		ชั้นปี ที่ 1	ชั้นปี ที่ 2	ชั้นปี ที่ 3	รวม (2)		
รหัส 58						*1	
รหัส 59						*2	
รหัส 60						*3	
รหัส 61						*4	
รหัส 62							
รหัส 63							

4. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 4 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและพ้นสภาพ สะสมจนถึงสิ้นปีการศึกษานั้นๆ					อัตราการคง อยู่	สาเหตุของการลาออก และการพ้นสภาพ (ระบุ จำนวนตามสาเหตุ)
		ชั้น ปีที่ 1	ชั้น ปีที่ 2	ชั้น ปีที่ 3	ชั้น ปีที่ 4	รวม (2)		
รหัส 57							*1	
รหัส 58							*2	
รหัส 59							*3	
รหัส 60							*4	
รหัส 61								
รหัส 62								
รหัส 63								

5. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนที่ลาออกและพ้นสภาพสะสม จนถึงสิ้นปีการศึกษานั้นๆ (2)						อัตราการคงอยู่	สาเหตุของการ ลาออกและการพ้น สภาพ (ระบุจำนวน ตามสาเหตุ)
		ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	รวม		
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	(2)		
รหัส 56								*1	
รหัส 57								*2	
รหัส 58								*3	
รหัส 59								*4	
รหัส 60									
รหัส 61									
รหัส 62									
รหัส 63									

6. การคงอยู่ของนักศึกษา (หลักสูตร 6 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษา จริง (1)	จำนวนที่ลาออกและพ้นสภาพสะสมจนถึงสิ้น ปีการศึกษานั้นๆ							อัตราการคงอยู่	สาเหตุของ การลาออก และการพ้น สภาพ (ระบุ จำนวนตาม สาเหตุ)
		ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	ชั้น	รวม		
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	(2)		
รหัส 55									*1	
รหัส 56									*2	
รหัส 57									*3	
รหัส 58									*4	
รหัส 59										
รหัส 60										
รหัส 61										
รหัส 62										
รหัส 63										

หมายเหตุ :

1. จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร
2. จำนวนที่รับเข้าศึกษา ไม่นับรวมนักศึกษาที่โอนย้ายมาจากหลักสูตรอื่น
3. จำนวนที่ลาออกและพ้นสภาพ ยกเว้น การเสียชีวิต การย้ายสถานที่ทำงานของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
4. กรณีหลักสูตรมีมากกว่าหนึ่งแผนการศึกษาให้รายงานตามแผนการศึกษาที่ระบุใน มคอ. 2

สูตรการคำนวณ

1. อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา

$$\text{อัตราการคงอยู่} = \frac{(1)-(2) \times 100}{(1)}$$

2. ร้อยละของอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาภาพรวมหลักสูตร = $\frac{\text{ผลรวมจำนวนนักศึกษาที่คงอยู่} \times 100}{\text{ผลรวมจำนวนรับเข้าศึกษาจริง}}$

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560 (* ¹)	ปีการศึกษา 2561 (* ²)	ปีการศึกษา 2562 (* ³)	ปีการศึกษา 2563 (* ⁴)
ร้อยละการคงอยู่ของ นักศึกษาภาพรวมหลักสูตร				

หมายเหตุ : นำข้อมูลอัตราการคงอยู่ที่มีเครื่องหมาย (*¹) (*²) (*³) (*⁴) มากรอกให้ตรงตามปีการศึกษาที่กำหนด

2. การวิเคราะห์ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษา

2.1 มีวิธีการ/กระบวนการสนับสนุนนักศึกษาอย่างไร (การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การให้คำแนะนำปรึกษา และการส่งเสริมด้านการเรียน)

.....
.....
.....

2.2 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษามีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการคงอยู่ของนักศึกษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

2.3 มีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยให้การคงอยู่ของนักศึกษาดีขึ้น อาทิ การพัฒนาความรู้พื้นฐาน การเตรียมความพร้อมทางการเรียน การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การวางระบบการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา การสนับสนุนทุนการศึกษาหรือทุนวิจัย

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 4 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่กำหนดเป็นการแสดงถึงคุณภาพของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา และการจัดการศึกษา ให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งการศึกษาวិเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาวิธีการรับเข้าศึกษา การเตรียมความพร้อม การวางระบบการให้คำปรึกษา และการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

การรายงานผลการดำเนินงาน (เลือกตารางรายงานแผนการศึกษาของหลักสูตร)

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 1 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 60		*				
รหัส 61			*			
รหัส 62				*		
รหัส 63					*	

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 2 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษาตาม หลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 59		*				
รหัส 60			*			
รหัส 61				*		
รหัส 62					*	

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 3 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 58		*				
รหัส 59			*			
รหัส 60				*		
รหัส 61					*	

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 4 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 57		*				
รหัส 58			*			
รหัส 59				*		
รหัส 60					*	

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 5 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 56		*				
รหัส 57			*			
รหัส 58				*		
รหัส 59					*	

การสำเร็จการศึกษา (หลักสูตร 6 ปี)

รหัส นักศึกษา	จำนวน รับเข้า ศึกษาจริง (1)	จำนวนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร (2)				อัตราการ สำเร็จ การศึกษา ตามหลักสูตร
		ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
รหัส 55		*				
รหัส 56			*			
รหัส 57				*		
รหัส 58					*	

- หมายเหตุ :
1. จำนวนที่รับเข้าศึกษาจริง หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่รายงานตัวเข้าศึกษาในหลักสูตร
 2. กรณีหลักสูตรมีมากกว่าหนึ่งแผนการศึกษา ให้รายงานจำนวนสำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่ระบุใน มคอ. 2
 3. รายงานข้อมูลการสำเร็จการศึกษาทั้งหมด ในแต่ละรุ่นปีการศึกษา ทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาและไม่เป็นไปตามแผน

สูตรการคำนวณ

1. อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

$$\text{อัตราการสำเร็จการศึกษา} = \frac{(2)}{(1)} \times 100$$

หมายเหตุ : การคำนวณอัตราการสำเร็จการศึกษา คำนวณจากตัวเลขจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา (2) ในช่องที่มีเครื่องหมาย *

2. ร้อยละของอัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภาพรวม =

$$\frac{\text{ผลรวมจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร} \times 100}{\text{ผลรวมจำนวนรับเข้าศึกษาจริง}}$$

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
ร้อยละของอัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภาพรวม				
เป้าหมาย (ร้อยละ)				

2. การวิเคราะห์หรือผลการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

2.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ร้อยละการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

2.2 ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในหลักสูตรในแต่ละปีเป็นเท่าไร ผลลัพธ์ที่ได้หลักสูตรพึงพอใจหรือไม่อย่างไร

สูตรการคำนวณค่าเฉลี่ยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

$$= \frac{\text{ผลรวมระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาทั้งหมด (เดือน)}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด}} \times \frac{1}{12}$$

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา	X.XX	X.XX	X.XX	X.XX

- หมายเหตุ : 1. ค่าเฉลี่ยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาคิดจากนักศึกษาทุกระดับที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ
2. กรณีระยะเวลาการศึกษามีเศษวัน ขอให้ตัดทิ้งไม่นำมาคำนวณ

2.3 มีวิธีการส่งเสริมหรือสนับสนุน การติดตามความก้าวหน้า เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร หรือใช้ระยะเวลาการศึกษาน้อยลงอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเนื้อหาสาระในหลักสูตร ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์ ตลอดจนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในหลักสูตร นำไปสู่การพัฒนาให้เหมาะสม และส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการวิชาที่กำหนดในหลักสูตร **พิจารณาผลการประเมินกระบวนการวิชาที่เปิดสอนตามโครงสร้างหลักสูตร**

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
ร้อยละของกระบวนการวิชาที่ได้รับการประเมิน				
จำนวนกระบวนการวิชาที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต้องปรับปรุง-พอใช้				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนการวิชาในภาพรวมของหลักสูตร				

2. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยผลการประเมินกระบวนการวิชาในหลักสูตร

2.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

2.2 มีวิธีการในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรให้ดีขึ้นอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

คำอธิบายตัวบ่งชี้

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับการบริหารจัดการหลักสูตร คือ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพความเป็นอยู่ของนักศึกษา การให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งการประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาจะสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อไป

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหลักสูตรคืออะไร

.....
.....
.....

2. มีระบบในการจัดหา ประเมิน และดูแลรักษาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความเพียงพอ ทันสมัย และพร้อมใช้งานอย่างไร

.....
.....
.....

3. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหลักสูตร (ตามที่กำหนดในข้อ 1) ปีการศึกษา 2563

ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย

4. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหลักสูตร

ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563

5. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

5.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

5.2 มีระบบในการนำผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ไปปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 7 การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

คำอธิบายตัวบ่งชี้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcomes) เป็นผลที่คาดหวังหรือผลสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งสะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้ เข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ หลักสูตรควรกำหนด Learning Outcomes ของหลักสูตรที่ต้องการวัด ซึ่งการบรรลุ Learning Outcomes จะแสดงประสิทธิผลของการเรียนรู้ของผู้เรียน

ค่านิยมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

1. ผู้เรียนรู้ (Learner Person)

เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่ก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและ โลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักษ์ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator)

เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของ ความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและ มูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

คำอธิบายการรายงานผลการดำเนินการ

1. การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ประกอบด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) **การประเมินทางตรง** คือการวัดความรู้ และทักษะผู้เรียนโดยตรง ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายต่อการวัดและประเมิน โดยทั่วไปสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น คำถามสำคัญที่ถูกแฝงไว้ในแบบทดสอบ แฟ้มสะสมผลงาน กรณีศึกษา การเขียนรายงาน การนำเสนองาน การประเมินด้วยรูบริกส์มาตรฐานที่หลักสูตรสร้างขึ้น การอภิปรายผลในชั้นเรียน การทำโปรเจกต์หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ การประเมินผู้เรียนจากการทำภาคปฏิบัติหรือภาคสนาม เป็นต้น 2) **การประเมินทางอ้อม** ไม่ได้เป็นการวัดความรู้และทักษะของผู้เรียนโดยตรง ตัวอย่างการวัดและประเมินทางอ้อม เช่น พิจารณาจากอัตราการคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา หรืออัตราการได้งานทำ การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาปัจจุบันหรือศิษย์เก่า การให้นักศึกษาประเมินความรู้และทักษะของตนเอง ซึ่งการประเมินทางอ้อมสามารถใช้เพื่อเสริมการประเมินทางตรงได้เพื่อให้เห็นผลในหลากหลายมิติ แต่ไม่สามารถใช้แทนการประเมินทางตรงได้
2. การรายงานผลประเมิน PLOs ควรแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และ/หรือร้อยละของนักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยสามารถแสดงได้ทั้งในรูปแบบตารางหรือกราฟ

- การวิเคราะห์ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ควรพิจารณาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถบรรลุหรือไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้ในภาคผนวก (เอกสารอ้างอิง

- เอกสารประกอบการบรรยายของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เรื่อง หลักการเขียนเกณฑ์การประเมิน (Rubric)
- เอกสารประกอบการบรรยาย ดร.สาธิตา สกุรัตน์กุลชัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา Scoring Rubrics วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะความเป็นพลเมืองโลก จาก ...)

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์ของหลักสูตร Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs) Learning Outcomes ตามกรอบ TQF 5 ด้าน และมาตรฐานการอุดมศึกษาด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ระบุใน มคอ.2	Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)	Learning Outcomes ตามกรอบ TQF 5 ด้าน	มาตรฐานการอุดมศึกษาด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน

2. ผลการประเมิน Learning Outcomes

Learning Outcomes ของหลักสูตร (PLOs)/วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	เครื่องมือ/วิธีการที่ใช้ในการประเมิน PLOs	ผลการประเมิน PLOs ที่แสดงประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และ/หรือร้อยละของนักศึกษาที่บรรลุ (ถ้ามี)

ตัวบ่งชี้ที่ 8 การทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการทวนสอบจะสะท้อนผลรายวิชาและหลักสูตร อาทิ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่แต่ละรายวิชาได้รับจากการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอน และประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษา โดยการทวนสอบ หมายถึง การดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใดๆ เช่น การสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่า สิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ **พิจารณาเฉพาะวิชาเอกของหลักสูตรหรือโครงสร้างหลักสูตร**

สี่ประสานขององค์ประกอบหลักในการทวนสอบ

การพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้อง และความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนในกระบวนวิชาที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจาก 4 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในกระบวนวิชา (Objectives : O)
2. เนื้อหาสาระ (Content : C)
3. การจัดการเรียนรู้ (Learning Management : L)
4. การวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluation : E)

ทั้งนี้ สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ได้ในภาคผนวก (อ้างอิงจากเอกสาร ผศ.ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอนและทวนสอบผลสัมฤทธิ์

จำนวนกระบวนวิชาที่เปิดสอนและมีนักศึกษาลงทะเบียน	จำนวนกระบวนวิชาที่กำหนดให้ทวนสอบผลสัมฤทธิ์	ร้อยละ

2. ผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

รายชื่อกระบวนวิชา	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/แนวทางปรับปรุง

3. หลักสูตรมีแนวทางจะพัฒนาหรือปรับปรุงเพื่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ดีขึ้นอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 9 คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก

คำอธิบายตัวบ่งชี้

คุณภาพบัณฑิตด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก โดยคุณธรรม คุณภาพ หมายถึง คนดี คนเก่ง เก่งทั้งคน งาน และการปรับตัวที่จะไปทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ **โดยทักษะการเป็นพลเมืองโลกในมิติของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีดังนี้**

- 1) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์
- 2) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างเหมาะสม
- 3) มีความสามารถในการคิดแบบองค์รวม
- 4) มีความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นที่แตกต่าง
- 5) มีความสามารถทางด้าน IT literacy (การวิเคราะห์ข้อมูล คัดกรองข้อมูล เข้าถึงข้อมูล)

ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งหมายถึง นายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้บังคับบัญชาที่บัณฑิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทำงานเกี่ยวข้องด้วย โดยวัดระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อทักษะด้านคุณธรรม คุณภาพ และทักษะการเป็นพลเมืองโลก ทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิตที่ไ้ทำงานทำภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. ผลการประเมินบัณฑิตจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (TQF)

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
จำนวนบัณฑิตที่ได้รับการประเมิน				
จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา				
ร้อยละบัณฑิตที่ได้รับการประเมิน				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านความรู้				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านทักษะทางปัญญา				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้านวิชาชีพ				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรวมคุณลักษณะ 6 ด้าน				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย				

2. ผลการประเมินบัณฑิตจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด (PLOs) (ถ้ามี)

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
จำนวนบัณฑิตที่ได้รับการประเมิน				
จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา				
ร้อยละบัณฑิตที่ได้รับการประเมิน				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้าน.....				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้าน.....				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินด้าน.....				
ค่าเฉลี่ยผลการประเมินรวมตาม PLOs ที่ หลักสูตรกำหนด				

หมายเหตุ :

1. ในกรณีที่ได้รับการประเมินจากผู้ใช้นิติน้อยกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ให้รายงานค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่สำรวจได้จริง
2. หากหลักสูตรดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิตตาม PLO ที่หลักสูตรกำหนด สามารถรายงานข้อมูลเพิ่มเติมได้

3. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยผลการประเมินบัณฑิตจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต

3.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยผลการประเมินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....

3.2 มีระบบในการนำผลการประเมินบัณฑิตจากนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิตไปปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ดีขึ้นอย่างไร

.....

4. ผลการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้ใช้บัณฑิต (ใช้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการรายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจนายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2562)

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แนวทางการพัฒนาตามข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาตรี) ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ

คำอธิบายตัวบ่งชี้

บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาคปกติ และภาคพิเศษในสาขานั้นๆ ที่ได้งานทำ หรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำ นับจากวันที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษานั้น การนับการมีงานทำ นับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามาเป็น ประจำเพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้ การคำนวณร้อยละของผู้มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนใน ภาคพิเศษหรือภาคนอกเวลาให้คำนวณเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

การคำนวณคะแนน

โดยการแปลงค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ เป็นคะแนน ระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 100

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ ตามสูตร

$$\frac{\text{จำนวนบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ}}{\text{จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

การคำนวณค่าร้อยละนี้ ตัวหารไม่นับรวมบัณฑิตที่ศึกษาต่อ/เกณฑ์ทหาร/อุปสมบท บัณฑิตที่มีงาน ทำแล้วแต่ไม่ได้เปลี่ยนงาน

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ค่าร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอิสระ}}{100} \times 5$$

หมายเหตุ : จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

การรายงานผลการดำเนินงาน

1. การดำเนินงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ

ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563
จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจ				
จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา				
ร้อยละบัณฑิตที่ตอบแบบสำรวจ				
จำนวนบัณฑิตที่ทำงานแล้ว				
จำนวนบัณฑิตที่ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ				
จำนวนบัณฑิตที่ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ				
จำนวนบัณฑิตที่กำลังศึกษาต่อ				
จำนวนบัณฑิตที่ยังไม่ประสงค์ทำงาน				
ร้อยละการดำเนินงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ				
ค่าคะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 5)				

2. การวิเคราะห์ร้อยละการดำเนินงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ

2.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละการดำเนินงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละการดำเนินงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....

.....

.....

2.2 มีวิธีการในการพัฒนาศักยภาพให้แก่บัณฑิตเพื่อให้มีงานทำหรือประกอบอาชีพในสัดส่วนที่สูงขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ผลการพัฒนาตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิต (ใช้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากรายงานการวิจัยภาวะการทำงานทำของบัณฑิต ประจำปี 2563)

3.1 ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านการจัดการเรียนการสอน	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

3.3 ด้านหลักสูตร

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ ด้านหลักสูตร	แนวทางการพัฒนาตาม ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน

ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาโท) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การศึกษาในระดับปริญญาโทจะต้องมีการค้นคว้า คิดอย่างเป็นระบบ วิจัยเพื่อหาคำตอบที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประมวลความรู้ เพื่อจัดทำผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้ อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพของผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท

ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

การคำนวณคะแนน

โดยการแปลงค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษาเป็นคะแนนระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 40 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ตามสูตร

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด}} \times 100$$

การรายงานข้อมูล

- 1) ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รายงานข้อมูลตามปีปฏิทิน
 - 2) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด รายงานข้อมูลตามปีการศึกษา
2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

$$\text{คะแนนที่ได้} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา}}{40} \times 5$$

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ
0.10	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
0.20	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.40	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร
0.60	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
0.80	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1
1.00	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ กพอ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556

ระดับคุณภาพผลงานสร้างสรรค์

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพผลงานสร้างสรรค์
0.20	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online
0.40	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน
0.60	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.80	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
1.00	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

การรายงานผลการดำเนินงาน

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่				
ค่าผลรวมถ่วงน้ำหนักฯ ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาที่เผยแพร่ทั้งหมด				
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา				
ร้อยละ				
คะแนนที่ได้				

1. ชื่อและรหัสของผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2563)

.....

2. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
(สำหรับการรายงานผลงานทางวิชาการ)

ชื่อผู้ตีพิมพ์ผลงาน	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ในปีปฏิทิน 2563)	แหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่	ระบุเลขหน้า
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (ค่าน้ำหนัก 0.10)			
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.20)			
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.40)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (ค่าน้ำหนัก 0.60)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 (ค่าน้ำหนัก 0.80)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ.ฯ (ค่าน้ำหนัก 1.00)			

3. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่
(สำหรับการรายงานผลงานสร้างสรรค์)

ชื่อผู้ตีพิมพ์ผลงาน	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ในปีปฏิทิน 2563)	แหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่	ระบุเลขหน้า
งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online (ค่าน้ำหนัก 0.20)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน (ค่าน้ำหนัก 0.40)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.60)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ (ค่าน้ำหนัก 0.80)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 1.00)			

4. การวิเคราะห์ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่

4.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

4.2 มีวิธีการในการพัฒนาคุณภาพผลงานของนักศึกษาเพื่อให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในค่าน้ำหนักที่สูงขึ้นอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวบ่งชี้ที่ 10 (ปริญญาเอก) ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับ การตีพิมพ์เผยแพร่

คำอธิบายตัวบ่งชี้

การศึกษาในระดับปริญญาเอกเป็นการศึกษาในระดับสูงจะต้องมีการค้นคว้า คิดอย่างเป็นระบบ วิจัยเพื่อหาประเด็นความรู้ใหม่ที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นประโยชน์ ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประมวลความรู้ เพื่อจัดทำผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถนำเสนอเผยแพร่ให้เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะ ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพของผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาเอก

ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ การคำนวณคะแนน

โดยการแปลงค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษาเป็น คะแนนระหว่าง 0 – 5 กำหนดให้เป็นคะแนนเต็ม 5 = ร้อยละ 80 ขึ้นไป

สูตรการคำนวณ

1. คำนวณค่าร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา ตามสูตร

$$\frac{\text{ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก}}{\text{จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด}} \times 100$$

การรายงานข้อมูล

- 1) ผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก รายงานข้อมูลตามปีปฏิทิน
- 2) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด รายงานข้อมูลตามปีการศึกษา

2. แปลงค่าร้อยละที่คำนวณได้ในข้อ 1 เทียบกับคะแนนเต็ม 5

คะแนนที่ได้ =

$$\frac{\text{ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อผู้สำเร็จการศึกษา}}{80} \times 5$$

การรายงานผลการดำเนินงาน

ปีการศึกษา	2560	2561	2562	2563
ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่				
ค่าผลรวมถ่วงน้ำหนักฯ ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาที่เผยแพร่ทั้งหมด				
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา				
ร้อยละ				
คะแนนที่ได้				

ระดับคุณภาพผลงานทางวิชาการ

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
0.40	- บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร
0.60	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2
0.80	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1
1.00	- บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 - ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร

ระดับคุณภาพงานสร้างสรรค์

ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ
0.20	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online
0.40	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน
0.60	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ
0.80	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
1.00	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่เมืองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 3 คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

1. ชื่อและรหัสของผู้สำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2563)

.....

.....

.....

2. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานทางวิชาการ)

ชื่อผู้ตีพิมพ์ผลงาน	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ในปีปฏิทิน 2563)	แหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่	ระบุเลขหน้า
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.20)			
บทความฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.40)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (ค่าน้ำหนัก 0.60)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 (ค่าน้ำหนัก 0.80)			
บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตาม ประกาศ ก.พ.อ.ฯ (ค่าน้ำหนัก 1.00)			

3. ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ (สำหรับการรายงานผลงานสร้างสรรค์)

ชื่อผู้ตีพิมพ์ผลงาน	ชื่อผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ (ในปีปฏิทิน 2563)	แหล่งตีพิมพ์ เผยแพร่	ระบุเลขหน้า
งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online (ค่าน้ำหนัก 0.20)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน (ค่าน้ำหนัก 0.40)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ (ค่าน้ำหนัก 0.60)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ (ค่าน้ำหนัก 0.80)			
งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน/นานาชาติ (ค่าน้ำหนัก 1.00)			

4. การวิเคราะห์ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่

4.1 กรณีมีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่ : ปัจจัย/สาเหตุที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มลดลงหรือไม่คงที่คืออะไร

กรณีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง : ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลให้ร้อยละของผลรวมถ่วงน้ำหนักของผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคืออะไร

.....
.....
.....

4.2 มีวิธีการในการพัฒนาคุณภาพผลงานของนักศึกษาเพื่อให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในค่าน้ำหนักที่สูงขึ้นอย่างไร

.....
.....
.....

ภาคผนวก

ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

คำอธิบาย

ผลการดำเนินงานของหลักสูตร หมายถึง ผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่ปรากฏในหลักสูตร (มคอ.2) หมวดที่ 7 ข้อ 7 ที่หลักสูตรแต่ละหลักสูตรดำเนินงานได้ในแต่ละปีการศึกษา

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง <u>โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80</u> และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 <u>อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา</u>
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 <u>ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา</u>
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 <u>ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา</u>
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) <u>อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา</u>
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
8. <u>อาจารย์ประจำหลักสูตร</u> ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
9. <u>อาจารย์ประจำหลักสูตร</u> ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00
11. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80 และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร
9. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00
11. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00

การรายงานผลการดำเนินงาน : **ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตาม**
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง โดยมีอาจารย์ประจำหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80 และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง	ควรอธิบายผลการดำเนินงาน และอ้างอิงเอกสารหลักฐาน ประกอบผลการประเมิน
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชา/สาขาวิชา	
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา	
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา	
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว	
8. อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	
9. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	
11. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	

การรายงานผลการดำเนินงาน : **ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ตาม
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558**

ตัวอย่าง ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1. มีการประชุมหลักสูตรเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร อย่างน้อยปีการศึกษาละสองครั้ง โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80 และมีการบันทึกการประชุมทุกครั้ง	ควรอธิบายผลการดำเนินงาน และอ้างอิงเอกสารหลักฐาน ประกอบผลการประเมิน
2. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชา/สาขาวิชา	
3. มีรายละเอียดของกระบวนวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกกระบวนวิชา	
4. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของกระบวนวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ให้ครบทุกกระบวนวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร ภายใน 30 วัน หลังวันปิดภาคการศึกษา	
5. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	
6. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของกระบวนวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	
7. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว	
8. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำแนะนำด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	
9. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	
11. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00	

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

ผศ.ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
อ.ดร.สุนีย์ เงินยวง สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล
ผศ.ดร.น้ำผึ้ง อินทเนตร สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การทวนสอบ (Verification) คืออะไร

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการหาหลักฐาน เพื่อยืนยันหรือสนับสนุนว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์การศึกษาตรงตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นอย่างน้อย

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องดำเนินการให้มีการทวนสอบในทุกๆระดับ การศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าจะได้รับการจัดการศึกษาที่ดีและมีมาตรฐาน (Oliva & Gordon II, 2013; Ornstein & Hunkins, 2018) ซึ่งต้องเริ่มจากหน่วยเล็กที่สุดนั่นคือ ระดับกระบวนวิชา (Course) และ นำไปสู่ระดับโปรแกรม (Program) ของหลักสูตร

การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจจะดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษาได้ แต่จะมีกระบวนการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการจัดการและความมีประสิทธิภาพของการดำเนินงานร่วมกัน อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐาน เพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

มาตรฐานผลการเรียนรู้คืออะไร

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) คือข้อกำหนดของคุณภาพเกี่ยวกับผลลัพธ์ของผู้เรียนใน ระดับอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้ระบุว่า ทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา ต้องดำเนินการจัดหลักสูตร จัดการเรียนการสอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนแต่ละหลักสูตรสามารถเพิ่มด้านที่ 6 ทักษะพิสัยหรือด้านความสามารถอื่นๆ เพิ่มเติมที่เฉพาะเจาะจงของตนเองได้ตามความเหมาะสมของอัตลักษณ์เฉพาะศาสตร์หรือให้เป็นไปตามมาตรฐานของสภาวิชาชีพหรือมาตรฐานคุณวุฒิระดับสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ได้

การทวนสอบมีกี่ระดับ

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้โดยทั่วไปจะดำเนินอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับกระบวนการและระดับหลักสูตร

การทวนสอบสำคัญอย่างไร

ความสำคัญของการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ เป็นดังนี้

1. การทวนสอบระดับกระบวนการ

1.1 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ตรวจสอบการกำหนดวัตถุประสงค์ของกระบวนการวิชาว่า สอดคล้องหรือเป็นไปตามธรรมชาติของวิชาหรือไม่ และที่สำคัญสอดคล้องกับการกระจายความรับผิดชอบในหลักสูตร (Curriculum Mapping) ตามความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความรับผิดชอบรอง (จุดขาว) ที่ได้กำหนดไว้ใน ทั้ง มคอ.2 มคอ.3 และ มคอ.4 หรือไม่ อย่างไร

1.2 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้พิจารณาเกี่ยวกับองค์ความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะการปฏิบัติ/ปฏิบัติการ และพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมว่าครอบคลุม มีความถูกต้อง ทันสมัย และเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน และ อนาคตอยู่หรือไม่ ส่วนใดยากหรือง่ายเกินไป รวมทั้งเนื้อหาสาระที่จัดไว้ช่วยพัฒนานักศึกษาให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของกระบวนการที่กำหนดไว้ด้วยหรือไม่

1.3 ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนได้ทบทวนการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อ หรือแต่ละชั่วโมงว่าเหมาะสมตามเนื้อหาสาระ เหมาะสมกับผู้เรียน Gen Z ในปัจจุบันหรือไม่ กิจกรรมใดประสบความสำเร็จมากหรือสำเร็จน้อยหัวข้อใดใช้เวลามากกว่าปกติ การมีกิจกรรมอื่นๆ แทรกระหว่างภาคการศึกษา และการแก้ปัญหา รวมทั้งตรวจสอบว่ากิจกรรมการเรียนการสอนนั้นช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการและผลการเรียนรู้ทั้งความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความรับผิดชอบรอง (จุดขาว) ตลอดจนควรมีการปรับปรุงหรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ และจะเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่น่าสนใจ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

1.4 ช่วยสะท้อนให้อาจารย์ผู้สอนได้ทบทวนการวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของกระบวนการและผลการเรียนรู้ในความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) หรือไม่ อย่างไร อาจารย์ผู้สอนใช้เครื่องมือในการวัดผลเหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หรือไม่ อาทิ ข้อสอบแบบประเมิน การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม RUBRICS (Rubrics) การให้คะแนน เป็นต้น กำหนดสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสมตามธรรมชาติวิชาเพียงใด และมีประเด็นที่ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างไรบ้าง

2. การทวนสอบระดับหลักสูตร

1.1 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ได้มองเห็นภาพรวมของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร ทั้งผลการเรียน (เกรด) ในแต่ละกระบวนการและผลการประเมินการสอนของอาจารย์ในแต่ละกระบวนการเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของเนื้อหาสาระ การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับการกระจายความรับผิดชอบในหลักสูตร (Curriculum Mapping) ตามความรับผิดชอบหลัก (จุดดำ) และความรับผิดชอบรอง (จุดขาว) ใหม่ในหลักสูตร

1.2 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร ได้ทบทวนการดำเนินงานที่ผ่าน มาของหลักสูตร ตั้งแต่กระบวนการออกแบบและพัฒนาเนื้อหาสาระในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องพันธกิจปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สมรรถนะทั่วไปและเฉพาะสาขาของหลักสูตร การกำหนดผลลัพธ์

การเรียนรู้ของบัณฑิต (Program Learning Outcome: PLO) จุดเด่นของหลักสูตร กระบวนวิชาต่างๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extracurricular activity) ฯลฯ ว่าสอดคล้องกันและบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ตั้งใจไว้ ตั้งแต่แรกหรือไม่ มากน้อย เพียงใด และควรมีการพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร และที่สำคัญการดำเนินงานที่ผ่านมานั้นสอดคล้องตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของคณะและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มากน้อยเพียงใด

1.3 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้แนวคิด มุมมองใหม่ และผลสะท้อนในทุกมิติเพื่อเป็นสารสนเทศนำมาสู่การปรับปรุงหลักสูตรในทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะความถูกต้องของการกำหนดเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติต่างๆ ตามธรรมชาติของศาสตร์ ความทันสมัยของเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับ สังคมยุคดิจิทัล โอกาสที่นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะนำเอาองค์ความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรมที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรไปใช้จริงในโลกแห่งการทำงาน และที่สำคัญควรสะท้อนอัตลักษณ์ของความเป็นบัณฑิตแห่ง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้วย

1.4 ช่วยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรว่าผลลัพธ์ของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปเป็นบัณฑิตนั้น มีภาวะการมีงานทำอยู่ระดับที่น่าพอใจ มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะเหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้และ/หรือสภาวิชาชีพ เป็นบัณฑิตแห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีคุณธรรมและคุณภาพ มีทักษะการเป็นพลเมืองโลก (อูษณีย์ คำประกอบ, 2562; อัจฉราพร ศรีภูษณาพรรณ, 2562) มุ่งมั่นในการฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ สามารถครองตน ครองคน และครองงาน รวมทั้งมีมีโนสำนึกที่ดีต่อสังคม เมื่อจบการศึกษาไปแล้วมากน้อยเพียงใด

คณะกรรมการทวนสอบประกอบด้วยใครบ้าง

คณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้สามารถแบ่งได้ตามระดับการทวนสอบ คือคณะกรรมการทวนสอบระดับกระบวนวิชาและ คณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร องค์กรประกอบ แสดงได้ดังตาราง

คณะกรรมการทวนสอบระดับกระบวนวิชา	คณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร
1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 2. หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขา 3. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร 4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 5. อาจารย์ประจำหลักสูตร 6. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น 7. ผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ	1. ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 2. หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าสาขา 3. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้น 4. ผู้ใช้บัณฑิต 5. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6. ผู้ให้ทุน/สนับสนุนการศึกษา (ถ้ามี) 7. ผู้แทนสภาวิชาชีพ (ถ้ามี) ฯลฯ

ผู้ให้	ผู้ให้
1. อาจารย์ผู้สอน 2. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชานั้น 3. ฝ่ายสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ	1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2. อาจารย์ประจำหลักสูตร 3. นักศึกษาในสังกัดหลักสูตรนั้น 4. บัณฑิต 5. ผู้ใช้บัณฑิต 6. ผู้บริหาร 7. ฝ่ายสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง 8. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ ผู้ปกครอง ฯลฯ

การทวนสอบทำอย่างไร

การทวนสอบทั้ง 2 ระดับ คณะกรรมการทวนสอบสามารถดำเนินการได้ดังนี้
 (นาตยา ปิลาธนนานนท์, 2560; ฤตินันท์ สมุทรทัย, วิณา วโรตมะวิชญ และเสาวนิตย์ เจริญชัย, 2560)

1. การทวนสอบระดับกระบวนวิชา

การทวนสอบระดับกระบวนวิชาเป็นการดำเนินการเพื่อหาหลักฐานเพื่อยืนยันว่า อาจารย์ผู้สอน สามารถจัดการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องตามที่ได้กำหนดความรับผิดชอบไว้ใน มคอ.3 (จุดดำและจุดขาว)

1.1 กลยุทธ์การทวนสอบระดับกระบวนวิชา

คณะกรรมการทวนสอบ สามารถดำเนินการได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- สุ่มประเมินรายละเอียดของกระบวนวิชาว่า ผลการเรียนรู้ที่กำหนด สอดคล้องกับความ รับผิดชอบในหลักสูตรหรือไม่
- สุ่มประเมินข้อสอบของกระบวนวิชาว่า ครอบคลุมผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียด ของกระบวนวิชาหรือไม่
- พิจารณาความเหมาะสมของวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่สอดคล้องกับที่กำหนดใน รายละเอียดของกระบวนวิชา
- พิจารณาความเหมาะสมของการตรวจให้คะแนนจากกระดาษคำตอบของนักศึกษาแบบฟอร์ม การให้คะแนน ที่มาของเกรด และกระบวนการตัดเกรด
- ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา (คะแนน/เกรด) กับข้อสอบ
- พิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินผลของรายวิชา
- ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของการให้ คะแนนกับ ข้อสอบในกระดาษคำตอบ
- เปรียบเทียบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบเดียวกันในเนื้อหาสาระนั้น โดยอาจารย์ผู้สอนกับผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในหรือภายนอกสถาบัน

- พิจารณาความเหมาะสมของการมอบหมายและประเมินรายงาน โครงการงานและอื่นๆ ที่ให้ผู้เรียนทำ
 - ตรวจสอบผลการสอบ ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา (คะแนน/ เกรด) กับจำนวนและลักษณะของผู้รับบริการ
 - ตรวจสอบแผนการปฏิบัติงานในโครงการประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษาและ รายงาน กรณีศึกษาในวิชาภาคปฏิบัติที่นักศึกษาทำ เพื่อขอรับการประเมิน
 - ตรวจสอบแบบฟอร์มการให้คะแนนการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation)
 - การให้คะแนนพฤติกรรมของนักศึกษา
 - ดูรายงานและหลักฐานการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา
 - ตรวจสอบการประเมินด้วยวิธีอื่นที่กำหนดในรายละเอียดวิชา (มคอ.3 และ 4)
 - ตรวจสอบการอุทธรณ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา (ถ้ามี)
- การทวนสอบจากการประเมินของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของ อาจารย์ผู้สอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้
- พิจารณาจากผลการประเมินการสอนของนักศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิผลของ กระบวนการวิชา วิธีการสอน การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่ได้รับ
 - พิจารณาข้อเสนอแนะของนักศึกษา เพื่อปรับปรุงกระบวนการวิชา
 - สัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษา
 - การสังเกตพฤติกรรมและการโต้ตอบของนักศึกษา การสะท้อนคิด (Reflective journal) นักศึกษา

1.2 วิธีการทวนสอบระดับกระบวนการวิชา

- การตรวจสอบ
- การประเมิน
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การสังเกต
- การสำรวจ

2. การทวนสอบระดับหลักสูตร

การทวนสอบระดับหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินการเพื่อหาหลักฐานเพื่อยืนยัน พิสูจน์ สนับสนุน การดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำ หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และผู้มีส่วนรับผิดชอบในหลักสูตรว่าได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ เพื่อนำไปสู่การประเมิน ปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงาน ของหลักสูตรและประกันคุณภาพหลักสูตร

2.1 กลยุทธ์การทวนสอบระดับหลักสูตร

คณะกรรมการทวนสอบระดับหลักสูตร สามารถดำเนินการได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาวิชา (มคอ.1) และ/หรือ มคอ.2

- ประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยประเมินจาก

- แหล่งฝึกงาน สถานประกอบการที่ไปสหกิจศึกษา แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- ผู้ใช้บัณฑิต
- บัณฑิตใหม่
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- ดูจากผลงาน รางวัล กิจกรรมของนักศึกษา ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- จำนวนโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาเองและวางขาย
- จำนวนสิทธิบัตร
- จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ
- จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติ
- จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

- พิจารณาผลการสอบประมวลผลการเรียนรู้โดยรวมก่อนจบการศึกษา (Exit Examination)

- การเทียบเคียงผลการทดสอบการเรียนรู้ของนักศึกษาเรากับนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่น โดยใช้ ข้อสอบกลางของเครือข่ายสถาบันหรือของสมาคมวิชาชีพ

- พิจารณาผลการสอบจากการแลกเปลี่ยนข้อสอบในเนื้อหาสาระที่สำคัญระหว่างหลักสูตรเดียวกันในต่างมหาวิทยาลัยหรือการใช้ข้อสอบกลางของเครือข่ายสถาบันการศึกษาสาขาวิชาเดียวกันแล้วเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแต่ละสถาบัน

- พิจารณาภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต

- ดูจากความคิดเห็นที่มีต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ

- ประเมินจากบัณฑิตที่ไปประกอบอาชีพในส่วนของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งกำหนดในหลักสูตร รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

- พิจารณาจากการประเมินตำแหน่ง และ/หรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต

- การสอบถามผู้ประกอบการ โดยการขอเข้าสัมภาษณ์ และ/หรือการส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้นๆ
- การประเมินจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถามหรือสอบถามระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติด้านอื่นๆ ของบัณฑิตที่จบการศึกษาและเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญา ที่สูงขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษาด้วยกัน
- ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ประเมินหลักสูตรหรืออาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนและคุณลักษณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของ นักศึกษา

2.2 วิธีการทวนสอบระดับหลักสูตร

- การสำรวจ
- การสังเกต
- การสอบถาม
- การสัมภาษณ์
- การประชุม
- การตรวจสอบ
- การประเมิน

เงื่อนไขความสำเร็จของการทวนสอบคืออะไร

การทวนสอบมีเงื่อนไขความสำเร็จ คือ

1. ความสะดวกในการดำเนินการ ต้องง่ายและไม่ซับซ้อน ไม่เน้นปริมาณเอกสาร (Small is beautiful) แต่ตอบคำถามที่สำคัญได้อย่างพอเพียง
2. ความเข้าใจที่ตรงกันและสื่อสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
3. การไม่เพิ่มภาระงานให้กับผู้สอนและผู้ประสานงาน บูรณาการเข้ากับการทำงานปกติ
4. การสนับสนุนจากผู้บริหารและฝ่ายสนับสนุน ทั้งในด้านงบประมาณ การดำเนินการ และสิ่งสนับสนุน
5. เน้นบรรยากาศการทวนสอบแบบกัลยาณมิตร ให้ข้อมูลเชิงบวกและเชิงพัฒนา ห้ามเน้นการจับผิดหรือวิจารณ์เชิงลบมากจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหมดกำลังใจในการสอนและทำงาน
6. การสร้างทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการทวนสอบให้กับคณาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น อาจารย์ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลยังสามารถทำแบบสรุปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ภาระงานวิชาให้กับคณะกรรมการทวนสอบระดับภาระงานวิชาเพื่อให้สะดวกต่อการทวนสอบตามมาตรฐานผล การเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น (ซึ่งต้องกรอกใน มคอ.5 ตามระบบ CMU MIS) ดังตัวอย่างภาระงานวิชา 088801 พลวัต ภาระงานการทางหลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ ที่ผู้เขียนได้ใช้ในการทวนสอบเมื่อครั้งที่ผ่านมา ดังนี้

มีตัวอย่างที่เป็นแนวทางในการทวนสอบหรือไม่

ในที่นี้ผู้เขียนขอแนะนำตัวอย่างรูปแบบการทวนสอบระดับภาระงานวิชาที่มีชื่อว่า “โมเดล 4 ประสาน การทวนสอบระดับภาระงานวิชา” ซึ่งผู้เขียนได้ริเริ่มคิดค้นขึ้นเพื่อดำเนินการทวนสอบในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยอาศัยพื้นฐานความคิดมาจากทฤษฎีหลักสูตรของ Tyler (1949)

โมเดล 4 ประสานการทวนสอบ ระดับภาระงานวิชา เป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์และสอดคล้อง กัน ของการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรในองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ของภาระงานวิชา (Objective: O)
 2. เนื้อหาสาระ (Content: C)
 3. การจัดการเรียนรู้ (Learning management: L)
 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Measurement & Evaluation: E)
- แสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดล 4 ประสานการทวนสอบ ระดับกระบวนวิชา
ที่มา: สมเกียรติ อินทสิงห์, สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทเนตร (2562)

ทั้งนี้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนว่าสอดคล้องตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ของ สกอ. อย่างน้อย 5 ด้าน และมาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านผลลัพธ์ผู้เรียนในภาพรวมอย่างน้อยเพียงใด

ผู้เขียนขอแนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการทวนสอบ ดังนี้

ทส. 1

แบบประเมินการทวนสอบระดับกระบวนวิชาในภาพรวม

รหัสกระบวนวิชา ชื่อกระบวนวิชา
 จำนวน Section จำนวนนักศึกษาที่เรียน คน จำนวนผู้สอน คน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องการประเมินตามความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นการประเมิน	ระดับการประเมิน			ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ
	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	
1. วัตถุประสงค์ (O)				
1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้อิงตามเนื้อหาสาระในคำอธิบายกระบวนวิชา				
1.2 เขียนวัตถุประสงค์การเรียนรู้ถูกต้องตามหลักวิชาการ				
1.3 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 (จุดดำและขาว)				
2. เนื้อหาสาระ (C)				
2.1 แบ่งหัวข้อเนื้อหาหรือทักษะได้เหมาะสม				
2.2 ระบุรายละเอียดเนื้อหาหรือทักษะได้ถูกต้อง				
2.3 จัดเนื้อหาหรือทักษะครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์				
2.4 กำหนดเวลาเรียนในแต่ละหัวข้อได้เหมาะสม				
3. กิจกรรมการเรียนการสอน (L)				
3.1 จัดกิจกรรมการเรียนสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด				
3.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่กำหนด (จุดดำและจุดขาว)				
3.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาหรือทักษะ				
3.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเวลาที่กำหนด				
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (E)				
4.1 มีเครื่องมือในการประเมินที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (เช่น ข้อสอบ Quiz แบบประเมิน ฯลฯ)				
4.2 มีเกณฑ์หรือ Rubrics ในการให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติอย่างเหมาะสม				
4.3 กำหนดผลงานหรือการปฏิบัติที่สะท้อนถึงสมรรถนะตามผลการเรียนรู้แต่ละด้าน				
4.4 ประเมินครอบคลุมตามความรับผิดชอบหลักของกระบวนวิชา (จุดดำใน มคอ.3)				
4.5 กำหนดสัดส่วนการเก็บคะแนนแต่ละหัวข้อได้เหมาะสม				
4.6 มีเกณฑ์การตัดเกรดที่ชัดเจน				

ทส. 2

แบบสรุปรายวิชาและประเมินผลการเรียนรู้ในกระบวนวิชา 088801

ผลการเรียนรู้ (จุดดำ)	วิธีการประเมิน	สัดส่วนคะแนน
1.1 ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรมจริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณทาง วิชาการและวิชาชีพ	- สังเกตพฤติกรรม - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอนวัตกรรมหลักสูตรระดับ รายวิชา - เขียนสะท้อนคิด	10%
2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา	- ทำรายงานสรุปมโนทัศน์เกี่ยวกับหลักสูตร - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ทดสอบปลายภาค	20%
2.3 สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษา เพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจ ผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ	- เขียน Flow chart เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการอภิปรายกลุ่มนำเสนอเชิง สังเคราะห์แบบร่วมมือ - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ทดสอบปลายภาค	20%
3.1 คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นระบบ	- เขียน Flow chart เชื่อมโยงความสัมพันธ์ หลักสูตร การสอน และการเรียนรู้ - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการอภิปรายกลุ่มนำเสนอเชิง สังเคราะห์แบบร่วมมือ - ทดสอบปลายภาค	20%
4.2 สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้แนะสังคมใน ประเด็นที่เหมาะสม และเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็น ในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเอง และของกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม - ประเมินการออกแบบโมเดลหลักสูตร - ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอนวัตกรรมหลักสูตรระดับ รายวิชา	20%
5.3 สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปาก เปลา และการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการ นำเสนออย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียนบทความทางวิชาการ - ประเมินการนำเสนอนวัตกรรมหลักสูตรระดับ รายวิชา	10%

ในส่วนของการรายงานผลการทวนสอบนั้น คณะกรรมการทวนสอบสามารถแจ้งผลเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันทีและทำเอกสารสรุปรวบรวมผลการทวนสอบในแต่ละกระบวนการวิชา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งรายงานใน SAR ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รายชื่อกระบวนการวิชา	TQF	วิธีการทวนสอบ	ผลการทวนสอบ	ข้อคิดเห็น/ แนวทางปรับปรุง
100211 การพัฒนาหลักสูตร	1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1	<ul style="list-style-type: none"> - การพิจารณาความสอดคล้องกันของ มคอ.3 และ มคอ.5 - การสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน - การสุ่มสนทนากลุ่ม (Focus group) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน - การสุ่มพิจารณา ผลงานของนักศึกษา - การตรวจสอบการให้คะแนน - การพิจารณา แบบทดสอบย่อยและ ข้อสอบปลายภาค 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการสอดคล้องกับ คำอธิบายกระบวนการและ ครอบคลุมมาตรฐานผลการ เรียนรู้ ใน มคอ.3 - กิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ - การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ กิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตาม TQF รายด้านได้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • ด้านที่ 1 ใช้การบันทึกเข้าชั้นเรียน • ด้านที่ 2 และ 3 ใช้การ ทดสอบย่อยและสอบปลายภาค และประเมินผลงาน • ด้านที่ 4 ใช้การประเมิน พฤติกรรมและผลงาน • ด้านที่ 5 ใช้การประเมินผลงานและการนำเสนอทั้งหน้าชั้นเรียนและผ่านสื่อออนไลน์ - การมอบหมายภาระงานมีความเหมาะสมกับหน่วยกิตของ วิชา และมี Rubric ให้คะแนน ชัดเจน - แบบทดสอบย่อยและข้อสอบ ปลายภาคสอดคล้องตามเนื้อหา สาระที่เรียนในชั้นเรียน - ผู้เรียนได้สะท้อนตนเองว่ามี การพัฒนาทั้งด้าน 1.1, 2.1, 2.3, 3.2, 4.3, 5.1 อยู่ในระดับดี 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้ เพิ่มเติมนอกชั้นเรียนได้ - ข้อสอบในกระบวนการนี้ สอดคล้องกับการสอบ บรรจุข้าราชการครู ผู้สอน สามารถยกระดับข้อสอบ โดยศึกษาตัวอย่างข้อสอบ การแข่งขันของ ก.ค.ศ. มา พัฒนาข้อสอบของวิชาได้

โดยภาพรวมของการทวนสอบในระดับกระบวนวิชานั้นจะนำไปสรุปเป็นภาพรวมการดำเนินงานของ หลักสูตรทั้งหมด และสะท้อนสู่การทวนสอบระดับหลักสูตรเช่นเดียวกัน เพื่อเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์สู่การ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่า คุณภาพ และคุณประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

หลักการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics) และตัวอย่างเกณฑ์การประเมินด้านความคิดสร้างสรรค์ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทักษะความเป็นพลเมืองโลก จาก Association of American Colleges & Universities

หลักการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics)

เกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics)

คือ ชุดของเกณฑ์หรือแนวการให้คะแนน เพื่อประเมินความรู้ความสามารถ ผลงาน หรือประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน มีลักษณะเป็นระดับตั้งแต่น้อยไปหามาก

องค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubric)

เกณฑ์หรือประเด็นที่จะประเมิน (criteria) เป็นการพิจารณาว่าการปฏิบัติงานหรือผลงานนั้นประกอบด้วยคุณภาพอะไรบ้าง

ระดับความสามารถหรือระดับคุณภาพ (Performance Level) เป็นการกำหนดจำนวนระดับของเกณฑ์ (criteria) ที่จะกำหนดกี่ระดับ โดยส่วนมากจะกำหนดที่ 3-6 ระดับ

การบรรยายคุณภาพของแต่ละระดับความสามารถ (Quality Description) เป็นการเขียนคำอธิบายความสามารถให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละระดับ ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการประเมิน

ที่มา

- เอกสารประกอบการบรรยายของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เรื่อง หลักการเขียนเกณฑ์การประเมิน (Rubric)
- เอกสารประกอบการบรรยาย ดร.สาธิตา สกุศลตันกุลชัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ออนไลน์ Scoring Rubrics วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ชนิดของเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubric)

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric) เป็นการประเมินภาพรวมของการปฏิบัติงานหรือผลงาน ซึ่งจะดูคุณภาพโดยรวมมากกว่าดูข้อบกพร่องส่วนย่อย ง่ายต่อการนำไปใช้

ตัวอย่างรูบริกการประเมินแบบภาพรวม

คะแนน	แนวความคิดในการออกแบบ
5	แนวความคิดมีความโดดเด่นแปลกใหม่ สะท้อนความเป็นไทยอย่างชัดเจน สะดวกในการนำไปใช้และประหยัดทรัพยากร
4	แนวความคิดมีความโดดเด่น สะท้อนความเป็นไทยอย่างชัดเจน สะดวกในการนำไปใช้และประหยัดทรัพยากร
3	แนวความคิดมีความน่าสนใจ สะท้อนความเป็นไทย สะดวกในการนำไปใช้ แต่ยังไม่ประหยัดทรัพยากร
2	แนวความคิดมีความน่าสนใจ สะท้อนความเป็นไทย แต่ไม่สะดวกในการนำไปใช้ และไม่ประหยัดทรัพยากร
1	แนวความคิดสับสน ไม่สะท้อนความเป็นไทย ไม่สะดวกในการนำไปใช้ และไม่ประหยัดทรัพยากร

เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) เป็นการแยกส่วนของเกณฑ์การประเมินออกเป็นส่วนย่อย ๆ หรือหลายมิติ เกณฑ์การประเมินแบบนี้ผู้ประเมินจะสามารถให้ feedback ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ ทำให้ทราบ จุดเด่น-จุดด้อย ของผู้เรียนแต่ละคน โดยสามารถกำหนดน้ำหนักแต่ละเกณฑ์ให้เท่ากันหรือเป็นสัดส่วนตามลำดับความสำคัญได้

ตัวอย่างรูบริกการประเมินแบบแยกส่วน

เกณฑ์	ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ความคิดสร้างสรรค์	3	มีความโดดเด่นและแปลกใหม่ ไม่ซ้ำงานอื่น ๆ	มีความน่าสนใจแต่ยังไม่โดดเด่นมากนัก	ไม่มีความน่าสนใจคล้ายงานอื่น ๆ ทั่วไป
ความเป็นไทย	1	สะท้อนความเป็นไทยอย่างชัดเจน สื่อสารให้เข้าใจได้ตรงกัน	สะท้อนความเป็นไทยแต่ยังสื่อสารให้เข้าใจได้ไม่ตรงกัน	ไม่มีความเป็นไทย
การนำไปใช้	2	ใช้งานได้ตรงวัตถุประสงค์ และสะดวกในการนำไปใช้	ใช้งานได้ตรงวัตถุประสงค์ แต่ไม่สะดวกในการนำไปใช้	ใช้งานไม่ตรงวัตถุประสงค์และไม่สะดวกในการนำไปใช้

คะแนนประเมินรวมต้องได้ไม่น้อยกว่า 5 คะแนนจึงถือว่า “ผ่าน”

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics)

กำหนดเนื้อหา/วัตถุประสงค์ของการประเมิน

จัดลำดับความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละประเด็นและกำหนดระดับหรือคุณภาพที่ต้องการให้คะแนน (Performance Level) ออกเป็นระดับของความสำเร็จ ซึ่งจำนวนระดับอยู่ในดุลยพินิจขึ้นกับความเหมาะสมของลักษณะงานและเกณฑ์ เช่น กำหนด 3 ระดับ ได้แก่ ดี (2 คะแนน) พอใช้ (1 คะแนน) และปรับปรุง (0 คะแนน) หรือกำหนดระดับคุณภาพ “ผ่าน” “ไม่ผ่าน” หรือกำหนดระดับ “เริ่มต้น” “ชำนาญ” “เชี่ยวชาญ” เป็นต้น

กำหนดประเด็นสำคัญในการประเมิน/รายการพฤติกรรม/คุณลักษณะ/ตัวบ่งชี้/มิติที่ต้องการประเมินให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ของการประเมินที่กำหนด

ตัวอย่าง นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม สามารถอ่าน/แปลความหมายและวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลได้

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน: 3 Keywords

การนำเสนอข้อมูล (รูปแบบการนำเสนอ , ขั้นตอนและวิธีการนำเสนอ, องค์ประกอบ)

การอ่าน/แปลความหมาย (การอ่าน , การอธิบายและแปลความหมาย)

การวิเคราะห์ข้อมูล (วิธีการวิเคราะห์ , การแปลผลการวิเคราะห์)

กำหนดรูปแบบของรูบริกว่าจะประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric) หรือ แบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การประเมินแบบรูบริก (Rubrics)

บรรยายคุณภาพของเกณฑ์การประเมินแต่ละระดับให้ชัดเจนและเห็นความแตกต่าง เพื่อให้สะดวกต่อการประเมิน โดยวิธีการเขียนคำอธิบายคุณภาพงาน (Quality Description) ในแต่ละระดับสามารถเขียนได้ 3 รูปแบบ คือ

- แบบที่ 1 กำหนดคำอธิบายแบบลดลง
- แบบที่ 2 กำหนดคำอธิบายแบบบวกหรือเพิ่มขึ้น
- แบบที่ 3 กำหนดคำอธิบายแบบเพิ่มขึ้นและลดลง

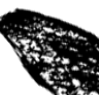
ตรวจสอบโดยคณะผู้มีส่วนร่วมหรือผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล

ทดลองใช้เกณฑ์และหาความสอดคล้องในการประเมินของกรรมการ 3 ท่าน ในลักษณะของ inter rater reliability

นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเกณฑ์ให้เป็นมาตรฐาน

ตัวอย่างรูปกริการสำหรับการประเมินผู้เรียน

ตัวอย่างที่ 1 creative thinking value rubric

ตัวอย่างที่ 2 ethical reasoning value rubric

ตัวอย่างที่ 3 global learning value rubric

โดย Association of American Colleges & Universities

CREATIVE THINKING VALUE RUBRIC

for more information, please contact value@aacu.org

The VALUE rubrics were developed by teams of faculty experts representing colleges and universities across the United States through a process that examined many existing campus rubrics and related documents for each learning outcome and incorporated additional feedback from faculty. The rubrics articulate fundamental criteria for each learning outcome, with performance descriptors demonstrating progressively more sophisticated levels of attainment. The rubrics are intended for institutional-level use in evaluating and discussing student learning, not for grading. The core expectations articulated in all 15 of the VALUE rubrics can and should be translated into the language of individual campuses, disciplines, and even courses. The utility of the VALUE rubrics is to position learning at all undergraduate levels within a basic framework of expectations such that evidence of learning can be shared nationally through a common dialog and understanding of student success.

Definition

Creative thinking is both the capacity to combine or synthesize existing ideas, images, or expertise in original ways and the experience of thinking, reacting, and working in an imaginative way characterized by a high degree of innovation, divergent thinking, and risk taking.

Framing Language

Creative thinking, as it is fostered within higher education, must be distinguished from less focused types of creativity such as, for example, the creativity exhibited by a small child's drawing, which stems not from an understanding of connections, but from an ignorance of boundaries. Creative thinking in higher education can only be expressed productively within a particular domain. The student must have a strong foundation in the strategies and skills of the domain in order to make connections and synthesize. While demonstrating solid knowledge of the domain's parameters, the creative thinker, at the highest levels of performance, pushes beyond those boundaries in new, unique, or atypical recombinations, uncovering or critically perceiving new syntheses and using or recognizing creative risk-taking to achieve a solution.

The Creative Thinking VALUE Rubric is intended to help faculty assess creative thinking in a broad range of transdisciplinary or interdisciplinary work samples or collections of work. The rubric is made up of a set of attributes that are common to creative thinking across disciplines. Examples of work samples or collections of work that could be assessed for creative thinking may include research papers, lab reports, musical compositions, a mathematical equation that solves a problem, a prototype design, a reflective piece about the final product of an assignment, or other academic works. The work samples or collections of work may be completed by an individual student or a group of students.

Glossary

The definitions that follow were developed to clarify terms and concepts used in this rubric only.

- Exemplar: A model or pattern to be copied or imitated (quoted from www.dictionary.reference.com/browse/exemplar).
- Domain: Field of study or activity and a sphere of knowledge and influence.

CREATIVE THINKING VALUE RUBRIC

for more information, please contact value@aacu.org

Definition

Creative thinking is both the capacity to combine or synthesize existing ideas, images, or expertise in original ways and the experience of thinking, reacting, and working in an imaginative way characterized by a high degree of innovation, divergent thinking, and risk taking

Evaluators are encouraged to assign a zero to any work sample or collection of work that does not meet benchmark (cell one) level performance.

	Capstone	Milestones		Benchmark
	4	3	2	1
Acquiring Competencies <i>This step refers to acquiring strategies and skills within a particular domain.</i>	Reflect: Evaluates creative process and product using domain-appropriate criteria.	Create: Creates an entirely new object, solution or idea that is appropriate to the domain.	Adapt: Successfully adapts an appropriate exemplar to his/her own specifications.	Model: Successfully reproduces an appropriate exemplar.
Taking Risks <i>May include personal risk (fear of embarrassment or rejection) or risk of failure in successfully completing assignment, i.e. going beyond original parameters of assignment, introducing new materials and forms, tackling controversial topics, advocating unpopular ideas or solutions.</i>	Actively seeks out and follows through on untested and potentially risky directions or approaches to the assignment in the final product.	Incorporates new directions or approaches to the assignment in the final product.	Considers new directions or approaches without going beyond the guidelines of the assignment.	Stays strictly within the guidelines of the assignment.
Solving Problems	Not only develops a logical, consistent plan to solve problem, but recognizes consequences of solution and can articulate reason for choosing solution.	Having selected from among alternatives, develops a logical, consistent plan to solve the problem.	Considers and rejects less acceptable approaches to solving problem.	Only a single approach is considered and is used to solve the problem.
Embracing Contradictions	Integrates alternate, divergent, or contradictory perspectives or ideas fully.	Incorporates alternate, divergent, or contradictory perspectives or ideas in a exploratory way.	Includes (recognizes the value of) alternate, divergent, or contradictory perspectives or ideas in a small way.	Acknowledges (mentions in passing) alternate, divergent, or contradictory perspectives or ideas.
Innovative Thinking <i>Novelty or uniqueness (of idea, claim, question, form, etc.)</i>	Extends a novel or unique idea, question, format, or product to create new knowledge or knowledge that crosses boundaries.	Creates a novel or unique idea, question, format, or product.	Experiments with creating a novel or unique idea, question, format, or product.	Reformulates a collection of available ideas.
Connecting, Synthesizing, Transforming	Transforms ideas or solutions into entirely new forms.	Synthesizes ideas or solutions into a coherent whole.	Connects ideas or solutions in novel ways.	Recognizes existing connections among ideas or solutions.

- ตัวอย่าง -

เกณฑ์ประเมินแบบ Rubric ด้านความคิดสร้างสรรค์

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

เกณฑ์ประเมินแบบ rubric ได้รับการพัฒนาโดยทีมผู้เชี่ยวชาญของคณะผู้สอนซึ่งเป็นตัวแทนวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาผ่านกระบวนการที่มีการตรวจสอบเกณฑ์ของสถานศึกษาที่มีอยู่จำนวนมากและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละประเภทและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่ผนวกรวมเข้าด้วยกันจากคณะผู้สอน เกณฑ์ดังกล่าวเชื่อมโยงหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละประเภท โดยมีข้อบ่งชี้สมรรถนะที่แสดงถึงระดับความสำเร็จที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้นในเชิงก้าวหน้า เกณฑ์ดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อใช้ในสถาบันในการประเมินและอธิบายถึงการเรียนรู้ของนักศึกษา มิใช่เพื่อการให้คะแนน ความคาดหวังหลักที่เชื่อมโยงเกณฑ์ ทั้ง 15 เกณฑ์ สามารถแปลและควรมีการแปลเป็นภาษาที่ใช้สำหรับแต่ละสถาบันการศึกษา สาขาวิชา และแม้กระทั่งกระบวนการเรียน ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากเกณฑ์คือการจัดวางการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีทั้งหมดภายในกรอบความคาดหวังเบื้องต้นที่หลักฐานการเรียนรู้สามารถแบ่งปันกันได้ในระดับชาติผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนโดยทั่วไปและความเข้าใจถึงความสำเร็จของนักศึกษา

นิยาม

ความคิดสร้างสรรค์เป็นทั้งความสามารถที่จะรวมหรือสังเคราะห์ความนึกคิด มโนภาพ หรือทักษะความรู้ที่มีอยู่ตามแนวทางเดิมและประสบการณ์การคิด การมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ และการทำงานในแนวทางแสดงถึงจินตนาการที่ถูกกำหนดให้แสดงคุณลักษณะโดยระดับที่สูงขึ้นด้านวิธีการใหม่ การคิดที่แตกต่าง และความกล้าเสี่ยง

ภาษาที่ใช้วางกรอบการคิด

เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ได้รับการส่งเสริมในระดับอุดมศึกษา จึงต้องมีการจำแนกความแตกต่างออกจากประเภทของความคิดสร้างสรรค์ที่ให้ความสำคัญน้อยกว่า อาทิเช่น ความคิดสร้างสรรค์ที่แสดงออกโดยภาพวาดของเด็กเล็ก ซึ่งมีได้มาจากความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยง แต่มาจากการเพิกเฉยต่อขอบเขตความคิด ความคิดสร้างสรรค์ในระดับอุดมศึกษาสามารถแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ขอบเขตของความรู้ที่มีความจำเพาะ โดยนักศึกษาต้องมีพื้นฐานเป็นอย่างดีด้านกลยุทธ์และทักษะขอบเขตของความรู้ที่จะนำมาใช้เชื่อมโยงและทำการสังเคราะห์ ในขณะที่แสดงถึงความรู้ที่ดีเกี่ยวกับปัจจัยที่กำหนดของขอบเขตความรู้ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ในระดับที่มีประสิทธิภาพสูงสุด จะผลักดันตนให้หลุดพ้นจากขอบเขตเหล่านั้น อันเป็นการหลอมเข้าด้วยกันกับสิ่งที่มีลักษณะใหม่ มีความเฉพาะ และมีความแตกต่างออกไปจากแบบเดิม เป็นการเปิดเผยหรือรับรู้อย่างมีวิจารณญาณต่อการสังเคราะห์ใหม่ๆ และใช้หรือตระหนักถึงความกล้าเสี่ยงในเชิงสร้างสรรค์เพื่อบรรลุถึงแนวทางแก้ปัญหา

เกณฑ์ความคิดสร้างสรรค์ มีเป้าหมายเพื่อช่วยคณะผู้สอนประเมินความคิดสร้างสรรค์ในขอบเขตที่กว้างขวางในชิ้นงานที่ข้ามสาขาหรือสหสาขาวิชา เกณฑ์ดังกล่าวสร้างขึ้นมาจากชุดของคุณลักษณะที่เป็นสิ่งทั่วไปสำหรับความคิดสร้างสรรค์ข้ามสาขาวิชา ที่นำมาใช้เพื่อการประเมินความคิดสร้างสรรค์อาจรวมถึงงานวิจัย รายงานห้องปฏิบัติการ การแต่งเพลง สมการคณิตศาสตร์ที่แก้โจทย์ปัญหา การออกแบบงานต้นแบบ ชิ้นงานที่สะท้อนถึงงานสุดท้ายที่ได้รับมอบหมาย หรืองานวิชาการอื่นใด โดยงานอาจจะจัดทำโดยนักศึกษาแต่ละคนหรือนักศึกษาแต่ละกลุ่มก็ได้

อภิธานศัพท์

นิยามที่ตามมานี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อการทำให้เกิดความชัดเจนด้านคำศัพท์และแนวคิดที่ใช้ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้เท่านั้น

- ตัวอย่างที่น่าทำตาม: โมเดลหรือรูปแบบที่สามารถเลียนแบบหรือลอกเลียน (อ้างอิงจาก www.dictionary.reference.com/browse/exemplar)
- ขอบเขตความรู้: สาขาที่ศึกษาหรือกิจกรรมและขอบเขตแห่งความรู้และอิทธิพล

- ตัวอย่าง -
เกณฑ์ความคิดสร้างสรรค์

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

นิยาม

ความคิดสร้างสรรค์เป็นทั้งความสามารถที่จะ หลอมรวมหรือสังเคราะห์ความนึกคิด มโนภาพ หรือทักษะความรู้ที่มีอยู่ตามแนวทางเดิม และประสบการณ์การคิด การมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบ และการทำงานในแนวทางแสดงถึงจินตนาการที่ถูกกำหนดให้แสดงคุณลักษณะโดยระดับที่สูงขึ้น ด้านวิธีการใหม่ การคิดที่แตกต่าง และความกล้าเสี่ยง

ผู้ประเมินได้รับการสนับสนุนให้มีการให้คะแนน 0 ต่องานซึ่งไม่ตรงตามประสิทธิภาพของระดับเกณฑ์มาตรฐาน (ช่องหมายเลขหนึ่ง)

	ระดับ	ระดับ		ระดับ
	4	3	2	1
การเรียนรู้สมรรถนะ ขั้นตอนนี้หมายถึงการเรียนรู้ กลยุทธ์และทักษะภายใน ขอบเขตความรู้เฉพาะด้าน	สะท้อน: ประเมินกระบวนการ และผลิตผลความคิดสร้างสรรค์ที่ ใช้หลักเกณฑ์ขอบเขตความรู้ที่ เหมาะสม	สร้างสรรค์: สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทางแก้ปัญหาหรือความคิดที่ เหมาะสมต่อขอบเขตความรู้	ประยุกต์ใช้: ประยุกต์ใช้ ตัวอย่างที่นำมาทำตามอย่าง เหมาะสมได้อย่างประสพ ผลสำเร็จตามคุณสมบัติ จำเพาะของตน	รูปแบบ: สร้างตัวอย่างที่น่าทำ ตามอย่างเหมาะสมได้อย่าง ประสพผลสำเร็จ
ความกล้าเสี่ยง อาจรวมถึงความเสี่ยงส่วนบุคคล (กลัวความอายหรือการถูกปฏิเสธ) หรือความเสี่ยงต่อการล้มเหลวใน การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ สำเร็จ เช่น การผลจากปัจจัยที่ กำหนดในสิ่งที่มอบหมาย การ แนะนำข้อเท็จจริงและรูปแบบใหม่ การจัดการกับหัวข้อที่ได้แย้งกัน การ นำเสนอความคิดหรือทางออกที่ไม่ เป็นที่นิยม	แสวงหาและปฏิบัติตามอย่าง กระตือรือร้นตามแนวทางที่มี ความเสี่ยงที่ยังไม่มีการ ทดสอบและมีความเป็นไปได้ หรือกลวิธีเข้าถึงสิ่งที่ได้รับ มอบหมายในผลิตผลสุดท้าย	รวบรวมแนวทางหรือกลวิธี ใหม่ในการเข้าถึงสิ่งที่ได้รับ มอบหมายในผลิตผลสุดท้าย	พิจารณาแนวทางหรือกลวิธี ใหม่โดยปราศจากการผล จากแนวทางของสิ่งที่ได้รับ มอบหมาย	ยึดถือตามแนวทางของสิ่งที่ ได้รับมอบหมายอย่าง เคร่งครัด
การแก้ปัญหา	มิใช่แค่เพียงการพัฒนา แผนการที่สมเหตุผลและมี ความต่อเนื่องในการแก้ปัญหา เท่านั้น แต่ยังคงตระหนักถึง ลำดับของแนวทางแก้ไข ปัญหาและสามารถเชื่อมโยง เหตุผลสำหรับการเลือก แนวทางแก้ปัญหาได้	เลือกตัวเลือก พัฒนาแผนการ ที่สมเหตุผลและมีความ ต่อเนื่องในการแก้ปัญหา	พิจารณาและปฏิเสธกลวิธีใน การแก้ปัญหานั้นเป็นที่ยอมรับ ได้น้อย	พิจารณาเพียงกลวิธีเดียว เท่านั้นและนำมาใช้เพื่อการ แก้ปัญหา
การเปิดรับความคิดที่ แตกต่าง	ผสมผสานมุมมองหรือ ความคิดที่แตกต่าง หลากหลาย หรือตรงกันข้าม อย่างครบถ้วน	ผนวกมุมมองหรือความคิดที่ แตกต่าง หลากหลาย หรือ ตรงกันข้ามในเชิงมุ่งค้นหา	รวบรวม (ตระหนักถึงคุณค่า ของ) มุมมองหรือความคิดที่ แตกต่าง หลากหลาย หรือ ตรงกันข้ามเพียงแค่เล็กน้อย	รับรู้ (อ้างอิงตามปกติ) มุมมอง หรือแนวคิดที่แตกต่าง หลากหลาย หรือตรงกันข้าม
การคิดเชิงนวัตกรรม ประสบการณ์ใหม่หรือ ลักษณะเฉพาะของความคิด ข้ออ้าง คำถาม รูปแบบ และ อื่นๆ	แผ่ขยายความคิด คำถาม รูปแบบหรือผลิตผลใหม่หรือ มีลักษณะเฉพาะเพื่อสร้าง ความรู้ใหม่หรือความรู้ที่ก้าว ข้ามขอบเขตความรู้	สร้างความคิด คำถาม รูปแบบ หรือผลิตผลใหม่หรือมี ลักษณะเฉพาะ	ทดลองสร้างความคิด คำถาม รูปแบบ หรือผลิตผลใหม่หรือ มีลักษณะเฉพาะ	สร้างโดยการรวบรวมแนวคิด ที่มีอยู่
การเชื่อมโยง การสังเคราะห์ การเปลี่ยนแปลง	เปลี่ยนแปลงความคิดหรือ ทางแก้ไขให้เป็นรูปแบบใหม่ โดยสิ้นเชิง	สังเคราะห์ความคิดหรือ ทางแก้ไขให้เป็นสิ่งที่ สอดคล้องกัน	เชื่อมโยงความคิดหรือ ทางแก้ไขในรูปแบบใหม่	ตระหนักถึงการเชื่อมโยงที่มี อยู่ระหว่างความคิดและ ทางแก้ไขต่างๆ

ETHICAL REASONING VALUE RUBRIC

for more information, please contact value@aacu.org

The VALUE rubrics were developed by teams of faculty experts representing colleges and universities across the United States through a process that examined many existing campus rubrics and related documents for each learning outcome and incorporated additional feedback from faculty. The rubrics articulate fundamental criteria for each learning outcome, with performance descriptors demonstrating progressively more sophisticated levels of attainment. The rubrics are intended for institutional-level use in evaluating and discussing student learning, not for grading. The core expectations articulated in all 15 of the VALUE rubrics can and should be translated into the language of individual campuses, disciplines, and even courses. The utility of the VALUE rubrics is to position learning at all undergraduate levels within a basic framework of expectations such that evidence of learning can be shared nationally through a common dialog and understanding of student success.

Definition

Ethical Reasoning is reasoning about right and wrong human conduct. It requires students to be able to assess their own ethical values and the social context of problems, recognize ethical issues in a variety of settings, think about how different ethical perspectives might be applied to ethical dilemmas and consider the ramifications of alternative actions. Students' ethical self identity evolves as they practice ethical decision-making skills and learn how to describe and analyze positions on ethical issues.

Framing Language

This rubric is intended to help faculty evaluate work samples and collections of work that demonstrate student learning about ethics. Although the goal of a liberal education should be to help students turn what they've learned in the classroom into action, pragmatically it would be difficult, if not impossible, to judge whether or not students would act ethically when faced with real ethical situations. What can be evaluated using a rubric is whether students have the intellectual tools to make ethical choices.

The rubric focuses on five elements: Ethical Self Awareness, Ethical Issue Recognition, Understanding Different Ethical Perspectives/Concepts, Application of Ethical Principles, and Evaluation of Different Ethical Perspectives/Concepts. Students' Ethical Self Identity evolves as they practice ethical decision-making skills and learn how to describe and analyze positions on ethical issues. Presumably, they will choose ethical actions when faced with ethical issues.

Glossary

The definitions that follow were developed to clarify terms and concepts used in this rubric only.

- Core Beliefs: Those fundamental principles that consciously or unconsciously influence one's ethical conduct and ethical thinking. Even when unacknowledged, core beliefs shape one's responses. Core beliefs can reflect one's environment, religion, culture or training. A person may or may not choose to act on their core beliefs.
- Ethical Perspectives/ concepts: The different theoretical means through which ethical issues are analyzed, such as ethical theories (e.g, utilitarian, natural law, virtue) or ethical concepts (e.g, rights, justice, duty).
- Complex, multi-layered (gray) context: The sub-parts or situational conditions of a scenario that bring two or more ethical dilemmas (issues) into the mix/ problem/ context/ for student's identification.
- Cross-relationships among the issues: Obvious or subtle connections between/ among the sub-parts or situational conditions of the issues present in a scenario (e.g, relationship of production of corn as part of climate change issue).

- ตัวอย่าง -

เกณฑ์ประเมินด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

เกณฑ์ประเมินแบบ rubric ได้รับการพัฒนาโดยทีมผู้เชี่ยวชาญของคณะผู้สอนซึ่งเป็นตัวแทนวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาผ่านกระบวนการที่มีการตรวจสอบเกณฑ์ของสถานศึกษาที่มีอยู่จำนวนมากและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละประเภทและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมที่ผนวกรวมเข้าด้วยกันจากคณะผู้สอน เกณฑ์ดังกล่าวเชื่อมโยงหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละประเภท โดยมีข้อบ่งชี้สมรรถนะที่แสดงถึงระดับความสำเร็จที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้นในเชิงก้าวหน้า เกณฑ์ดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อใช้ในระดับสถาบันในการประเมินและอธิบายถึงการเรียนรู้ของนักศึกษา มิใช่เพื่อการให้คะแนน ความคาดหวังหลักที่เชื่อมโยงเกณฑ์ ทั้ง 15 เกณฑ์ สามารถแปลและควรมีการแปลเป็นภาษาที่ใช้สำหรับแต่ละสถาบันการศึกษา สาขาวิชา และแม้กระทั่งกระบวนการเรียน ทั้งนี้การใช้ประโยชน์จากเกณฑ์คือการจัดวางการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีทั้งหมดภายในกรอบความคาดหวังเบื้องต้นที่หลักฐานการเรียนรู้สามารถแบ่งปันกันได้ในระดับชาติผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนโดยทั่วไปและความเข้าใจถึงความสำเร็จของนักศึกษา

นิยาม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นการให้เหตุผลเกี่ยวกับความประพฤติของมนุษย์ที่ถูกและผิด ซึ่งต้องการให้นักศึกษาสามารถประเมินคุณค่าในเชิงจริยธรรมของตนเองได้และบริบททางสังคมของปัญหา ให้ตระหนักถึงประเด็นทางจริยธรรมในสถานการณ์ที่หลากหลาย สามารถคิดเกี่ยวกับการที่จะประยุกต์ใช้มุมมองจริยธรรมที่แตกต่างกันต่อประเด็นด้านจริยธรรมและพิจารณาถึงการแลกเปลี่ยนของการกระทำที่เป็นทางเลือก คุณลักษณะส่วนตัวทางจริยธรรมของนักศึกษาจะพัฒนาขึ้นเนื่องจากการได้ฝึกทักษะการตัดสินใจในเชิงจริยธรรมและเรียนรู้วิธีที่จะระบุและวิเคราะห์จุดยืนเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรม

ภาษาที่ใช้วางกรอบการคิด

เกณฑ์นี้มีเป้าหมายเพื่อช่วยคณะผู้สอนทำการประเมินชิ้นงานที่แสดงถึงการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม แม้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่เป็นอิสระควรที่จะช่วยนักศึกษาปรับเปลี่ยนสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนไปสู่การลงมือปฏิบัติก็ตาม ซึ่งจะมีความยากในทางปฏิบัติที่จะตัดสินว่านักศึกษาจะมีการแสดงออกซึ่งจริยธรรมเมื่อเผชิญหน้ากับสถานการณ์เชิงจริยธรรมจริงๆ หรือไม่ โดยสิ่งที่สามารถประเมินโดยใช้เกณฑ์นี้ก็คือนักศึกษามีเครื่องมือทางปัญญาที่จะสร้างตัวเลือกทางจริยธรรมหรือไม่

เกณฑ์นี้ให้ความสำคัญต่อบัจฉัย 5 อย่าง : การตระหนักรู้ในตนเองทางจริยธรรม การรับรู้ประเด็นด้านจริยธรรม ความเข้าใจมุมมอง/แนวคิดเชิงจริยธรรมที่แตกต่าง การประยุกต์ใช้หลักการทางจริยธรรม และการประเมินมุมมอง/แนวคิดเชิงจริยธรรมที่แตกต่าง ลักษณะเฉพาะส่วนตัวทางจริยธรรมของนักศึกษาจะพัฒนาขึ้นเนื่องจากการฝึกทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมและเรียนรู้ที่จะระบุและวิเคราะห์จุดยืนเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรม ซึ่งโดยสมมติฐานแล้ว นักศึกษาจะเลือกการกระทำในเชิงจริยธรรมเมื่อเผชิญหน้ากับประเด็นด้านจริยธรรม

อภิธานศัพท์

นิยามที่ตามมานี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนด้านคำศัพท์และแนวคิดที่ใช้ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้เท่านั้น

- ความเชื่อหลัก: หลักการสำคัญพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางจริยธรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ แม้เมื่อไม่ได้เป็นที่รับรู้ ความเชื่อหลักจะสร้างรูปแบบการตอบสนองของบุคคลนั้น ทั้งนี้ ความเชื่อหลักสามารถสะท้อนถึงธรรมชาติ ศาสนา วัฒนธรรมและการฝึกอบรมของบุคคลนั้นได้ บุคคลนั้นอาจจะหรืออาจจะไม่เลือกที่จะกระทำตามความเชื่อหลักของตน
- มุมมอง/แนวคิดเชิงจริยธรรม: มีการวิเคราะห์เครื่องมือทางทฤษฎีที่แตกต่างกันผ่านประเด็นด้านจริยธรรม อาทิ ทฤษฎีทางจริยธรรม (เช่น อรรถประโยชน์ กฎหมายธรรมชาติ คุณธรรม) หรือแนวคิดเชิงจริยธรรม (เช่น สิทธิ ความยุติธรรม หน้าที่)
- บริบทหลายชั้นและซับซ้อน (สีเทา): ส่วนย่อยหรือเงื่อนไขสถานการณ์ของแผนการที่ทำให้ปัญหา (ประเด็น) ทางจริยธรรมหนึ่งอย่างหรือมากกว่านั้นมาผนวก/ปัญหา/บริบทเข้าด้วยกันเพื่อให้นักศึกษาระบุ
- ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็น: ความเชื่อมโยงที่ชัดเจนหรือบ่งเป็นนัยระหว่างส่วนย่อยหรือเงื่อนไขสถานการณ์ของประเด็นที่แสดงออกในแผนการ (เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตข้าวโพดในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของประเด็นความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ)

- ตัวอย่าง -

เกณฑ์ประเมินการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

นิยาม

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นการให้เหตุผลเกี่ยวกับความประพฤติของมนุษย์ที่ถูกและผิด ซึ่งต้องการให้นักศึกษาสามารถประเมินคุณค่าในเชิงจริยธรรมของตนเองได้และปรับทิศทางสังคมของปัญหาให้ตระหนักถึงประเด็นทางจริยธรรมในสถานการณ์ที่หลากหลาย สามารถคิดเกี่ยวกับการที่จะประยุกต์ใช้มุมมองจริยธรรมที่แตกต่างกันต่อประเด็นด้านจริยธรรมและพิจารณาถึงการแตกแขนงย่อยของการกระทำที่เป็นทางเลือก คุณลักษณะส่วนตัวทางจริยธรรมของนักศึกษาจะพัฒนาขึ้นเนื่องจากการได้ฝึกทักษะการตัดสินใจในเชิงจริยธรรมและเรียนรู้วิธีที่จะระบุและวิเคราะห์จุดยืนเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรม

ผู้ประเมินได้รับการสนับสนุนให้มีการให้คะแนน 0 ต่องานซึ่งไม่ตรงตามประสิทธิภาพของระดับเกณฑ์มาตรฐาน (ช่องหมายเลขหนึ่ง)

	ระดับ 4	ระดับ 3	ระดับ 2	เกณฑ์มาตรฐาน 1
การตระหนักรู้ในตนเองทางจริยธรรม	นักศึกษ้อธิบายในรายละเอียด/วิเคราะห์ทั้งความเชื่อหลักและที่มาของความเชื่อหลัก โดยการอธิบายนั้นมีความลึกซึ้งและมีความชัดเจนมากขึ้น	นักศึกษ้อธิบายในรายละเอียด/วิเคราะห์ทั้งความเชื่อหลักและที่มาของความเชื่อหลัก	นักศึกษาระบุทั้งความเชื่อหลักและที่มาของความเชื่อหลัก	นักศึกษาระบุความเชื่อหลักของตนเองหรือเชื่อมโยงที่มาของความเชื่อหลักแต่เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง แต่มีใช้ทั้งสองอย่าง
ความเข้าใจมุมมอง/แนวคิดเชิงจริยธรรมที่แตกต่าง	นักศึกษาระบุชื่อทฤษฎีเพียงทฤษฎีเดียวหรือหลายทฤษฎีที่สามารถนำเสนอใจความสำคัญของทฤษฎีดังกล่าว และอธิบายรายละเอียดของทฤษฎีที่ใช้ได้อย่างถูกต้อง	นักศึกษสามารถระบุชื่อทฤษฎีหลักเพียงทฤษฎีเดียวหรือหลายทฤษฎีที่ตนใช้ สามารถนำเสนอใจความสำคัญของทฤษฎีดังกล่าวและพยายามที่จะอธิบายรายละเอียดของทฤษฎีที่ใช้ แต่ไม่ถูกต้องบ้าง	นักศึกษสามารถระบุชื่อทฤษฎีหลักเพียงทฤษฎีเดียวที่ตนใช้ และสามารถนำเสนอใจความสำคัญของทฤษฎีดังกล่าวได้เท่านั้น	นักศึกษสามารถระบุชื่อทฤษฎีหลักเพียงทฤษฎีเดียวที่ตนใช้
การรับรู้ประเด็นด้านจริยธรรม	นักศึกษสามารถตระหนักถึงประเด็นทางจริยธรรมที่ถูกนำเสนอในบริบทหลายชั้นและมีความซับซ้อน (สีเทา) และสามารถตระหนักถึงความสัมพันธ์ไขว้ระหว่างประเด็นเหล่านั้นได้	นักศึกษสามารถตระหนักถึงประเด็นทางจริยธรรมเมื่อประเด็นดังกล่าวมีการนำเสนอในบริบทหลายชั้นและมีความซับซ้อน (สีเทา) หรือสามารถเข้าใจต่อความสัมพันธ์ไขว้ระหว่างประเด็นเหล่านั้นได้	นักศึกษสามารถระบุประเด็นทางจริยธรรมพื้นฐานและมีความชัดเจน ตลอดจนเข้าใจ (ไม่ครบถ้วน) ถึงความซับซ้อนหรือความสัมพันธ์ระหว่างกันของประเด็นเหล่านั้น	นักศึกษสามารถตระหนักถึงประเด็นทางจริยธรรมพื้นฐานและมีความชัดเจน แต่ไม่เข้าใจความซับซ้อนและความสัมพันธ์ระหว่างกัน
การประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรม	นักศึกษสามารถประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมต่อปัญหาด้านจริยธรรมได้อย่างเป็นอิสระและถูกต้อง และสามารถพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องกันของครบถ้วนของการประยุกต์ใช้นั้น	นักศึกษสามารถประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรม (กับตัวอย่างใหม่) ต่อปัญหาด้านจริยธรรมได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่ได้พิจารณาถึงความเกี่ยวข้องกันเฉพาะของการประยุกต์ใช้นั้น	นักศึกษสามารถประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมต่อปัญหาทางจริยธรรมได้อย่างเป็นอิสระ (ต่อตัวอย่างใหม่) และการประยุกต์ใช้ยังไม่ถูกต้อง	นักศึกษสามารถประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมต่อปัญหาทางจริยธรรมด้วยการให้การสนับสนุน (ใช้ตัวอย่างในชั้นเรียน ในกลุ่ม หรือสถานการณ์ที่มีตัวเลือกที่แน่นอน) แต่ไม่สามารถที่จะประยุกต์ใช้มุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมอย่างเป็นอิสระ (ต่อตัวอย่างใหม่)
การประเมินมุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมที่แตกต่าง	นักศึกษาระบุจุดยืนและสามารถระบุการคัดค้าน การสนับสนุน และความเกี่ยวข้อง และสามารถปกป้องตนต่อการคัดค้าน การสนับสนุนและความเกี่ยวข้องของมุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมอย่างสมเหตุสมผล และการปกป้องของนักศึกษามีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	นักศึกษาระบุจุดยืนและสามารถระบุการคัดค้าน การสนับสนุน และความเกี่ยวข้อง และสามารถตอบต่อการคัดค้าน การสนับสนุนและความเกี่ยวข้องของมุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน แต่ การตอบสนองของนักศึกษายังไม่เพียงพอ	นักศึกษาระบุจุดยืนและสามารถระบุการคัดค้าน การสนับสนุน และความเกี่ยวข้องของมุมมอง/แนวคิดทางจริยธรรมที่แตกต่าง แต่ไม่ตอบสนองต่อสิ่งเหล่านั้น (และได้มีการแบ่งแยกการคัดค้าน การสนับสนุนและความเกี่ยวข้องและไม่ส่งผลกระทบต่อจุดยืนของนักศึกษา)	นักศึกษาระบุจุดยืนแต่ไม่สามารถระบุการคัดค้านและการสนับสนุนและข้อจำกัดของมุมมอง/แนวคิดที่แตกต่างกัน

- ตัวอย่าง -

GLOBAL LEARNING VALUE RUBRIC

for more information, please contact value@aacu.org

Definition

Global learning is a critical analysis of and an engagement with complex, interdependent global systems and legacies (such as natural, physical, social, cultural, economic, and political) and their implications for people's lives and the earth's sustainability. Through global learning, students should 1) become informed, open-minded, and responsible people who are attentive to diversity across the spectrum of differences, 2) seek to understand how their actions affect both local and global communities, and 3) address the world's most pressing and enduring issues collaboratively and equitably.

Framing Language

Effective and transformative global learning offers students meaningful opportunities to analyze and explore complex global challenges, collaborate respectfully with diverse others, apply learning to take responsible action in contemporary global contexts, and evaluate the goals, methods, and consequences of that action. Global learning should enhance students' sense of identity, community, ethics, and perspective-taking. Global learning is based on the principle that the world is a collection of interdependent yet inequitable systems and that higher education has a vital role in expanding knowledge of human and natural systems, privilege and stratification, and sustainability and development to foster individuals' ability to advance equity and justice at home and abroad. Global learning cannot be achieved in a single course or a single experience but is acquired cumulatively across students' entire college career through an institution's curricular and co-curricular programming. As this rubric is designed to assess global learning on a programmatic level across time, the benchmarks (levels 1-4) may not be directly applicable to a singular experience, course, or assignment. Depending on the context, there may be development within one level rather than growth from level to level.

We encourage users of the Global Learning Rubric to also consult three other closely related VALUE Rubrics: Civic Engagement, Intercultural Knowledge and Competence, and Ethical Reasoning.

Glossary

The definitions that follow were developed to clarify terms and concepts used in this rubric only.

Global Self-Awareness: in the context of global learning, the continuum through which students develop a mature, integrated identity with a systemic understanding of the interrelationships among the self, local and global communities, and the natural and physical world.

Perspective Taking: the ability to engage and learn from perspectives and experiences different from one's own and to understand how one's place in the world both informs and limits one's knowledge. The goal is to develop the capacity to understand the interrelationships between multiple perspectives, such as personal, social, cultural, disciplinary, environmental, local, and global.

Cultural Diversity: the ability to recognize the origins and influences of one's own cultural heritage along with its limitations in providing all that one needs to know in the world. This includes the curiosity to learn respectfully about the cultural diversity of other people and on an individual level to traverse cultural boundaries to bridge differences and collaboratively reach common goals. On a systems level, the important skill of comparatively analyzing how cultures can be marked and assigned a place within power structures that determine hierarchies, inequalities, and opportunities and which can vary over time and place. This can include, but is not limited to, understanding race, ethnicity, gender, nationhood, religion, and class.

Personal and Social Responsibility: the ability to recognize one's responsibilities to society--locally, nationally, and globally--and to develop a perspective on ethical and power relations both across the globe and within individual societies. This requires developing competence in ethical and moral reasoning and action.

Global Systems: the complex and overlapping worldwide systems, including natural systems (those systems associated with the natural world including biological, chemical, and physical sciences) and human systems (those systems developed by humans such as cultural, economic, political, and built), which operate in observable patterns and often are affected by or are the result of human design or disruption. These systems influence how life is lived and what options are open to whom. Students need to understand how these systems 1) are influenced and/or constructed, 2) operate with differential consequences, 3) affect the human and natural world, and 4) can be altered.

Knowledge Application: in the context of global learning, the application of an integrated and systemic understanding of the interrelationships between contemporary and past challenges facing cultures, societies, and the natural world (i.e., contexts) on the local and global levels. An ability to apply knowledge and skills gained through higher learning to real-life problem-solving both alone and with others.

GLOBAL LEARNING VALUE RUBRIC

for more information, please contact value@aacu.org

Definition

Global learning is a critical analysis of and an engagement with complex, interdependent global systems and legacies (such as natural, physical, social, cultural, economic, and political) and their implications for people's lives and the earth's sustainability. Through global learning, students should 1) become informed, open-minded, and responsible people who are attentive to diversity across the spectrum of differences, 2) seek to understand how their actions affect both local and global communities, and 3) address the world's most pressing and enduring issues collaboratively and equitably.

Evaluators are encouraged to assign a zero to any work sample or collection of work that does not meet benchmark (cell one) level performance.

	Capstone 4	Milestones 3	Milestones 2	Benchmark 1
Global Self-Awareness	Effectively addresses significant issues in the natural and human world based on articulating one's identity in a global context.	Evaluates the global impact of one's own and others' specific local actions on the natural and human world.	Analyzes ways that human actions influence the natural and human world.	Identifies some connections between an individual's personal decision-making and certain local and global issues.
Perspective Taking	Evaluates and applies diverse perspectives to complex subjects within natural and human systems in the face of multiple and even conflicting positions (i.e. cultural, disciplinary, and ethical.)	Synthesizes other perspectives (such as cultural, disciplinary, and ethical) when investigating subjects within natural and human systems.	Identifies and explains multiple perspectives (such as cultural, disciplinary, and ethical) when exploring subjects within natural and human systems.	Identifies multiple perspectives while maintaining a value preference for own positioning (such as cultural, disciplinary, and ethical).
Cultural Diversity	Adapts and applies a deep understanding of multiple worldviews, experiences, and power structures while initiating meaningful interaction with other cultures to address significant global problems.	Analyzes substantial connections between the worldviews, power structures, and experiences of multiple cultures historically or in contemporary contexts, incorporating respectful interactions with other cultures.	Explains and connects two or more cultures historically or in contemporary contexts with some acknowledgement of power structures, demonstrating respectful interaction with varied cultures and worldviews.	Describes the experiences of others historically or in contemporary contexts primarily through one cultural perspective, demonstrating some openness to varied cultures and worldviews.
Personal and Social Responsibility	Takes informed and responsible action to address ethical, social, and environmental challenges in global systems and evaluates the local and broader consequences of individual and collective interventions.	Analyzes the ethical, social, and environmental consequences of global systems and identifies a range of actions informed by one's sense of personal and civic responsibility.	Explains the ethical, social, and environmental consequences of local and national decisions on global systems.	Identifies basic ethical dimensions of some local or national decisions that have global impact.
Understanding Global Systems	Uses deep knowledge of the historic and contemporary role and differential effects of human organizations and actions on global systems to develop and advocate for informed, appropriate action to solve complex problems in the human and natural worlds.	Analyzes major elements of global systems, including their historic and contemporary interconnections and the differential effects of human organizations and actions, to pose elementary solutions to complex problems in the human and natural worlds.	Examines the historical and contemporary roles, interconnections, and differential effects of human organizations and actions on global systems within the human and the natural worlds.	Identifies the basic role of some global and local institutions, ideas, and processes in the human and natural worlds.
Applying Knowledge to Contemporary Global Contexts	Applies knowledge and skills to implement sophisticated, appropriate, and workable solutions to address complex global problems using interdisciplinary perspectives independently or with others.	Plans and evaluates more complex solutions to global challenges that are appropriate to their contexts using multiple disciplinary perspectives (such as cultural, historical, and scientific).	Formulates practical yet elementary solutions to global challenges that use at least two disciplinary perspectives (such as cultural, historical, and scientific).	Defines global challenges in basic ways, including a limited number of perspectives and solutions.

- ตัวอย่าง -

เกณฑ์ประเมินทักษะความเป็นพลเมืองโลก

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

นิยาม

ทักษะความเป็นพลเมืองโลกเป็นการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและความเกี่ยวข้องกับระบบสากลที่เป็นอิสระและสิ่งที่สืบทอดกันมา (เช่น วัฒนธรรมชาติ ทางกายภาพ ทางสังคม ทางวัฒนธรรม และทางการเมือง) และความสัมพันธ์ของสิ่งดังกล่าวต่อชีวิตของผู้คนและความยั่งยืนของโลก โดยทักษะความเป็นพลเมืองโลกนี้ นักศึกษาควร 1) เป็นผู้ที่รอบรู้ เป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้าง และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งให้ความสนใจต่อความแตกต่าง/หลากหลาย 2) แสวงหาที่จะทำความเข้าใจว่าการกระทำของตนส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นและสากลอย่างไร และ 3) จัดการกับประเด็นที่เร่งด่วนมากที่สุดของโลก สร้างความยั่งยืนร่วมกัน อย่างเป็นธรรมชาติ

ภาษาที่ใช้วางกรอบการคิด

ทักษะความเป็นพลเมืองโลกที่มีประสิทธิภาพและเปลี่ยนแปลงได้จะทำให้ให้นักศึกษาได้รับโอกาสที่มีความหมายในการวิเคราะห์และสำรวจความท้าทายระดับสากลที่มีความซับซ้อน ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างกันด้วยการให้เกียรติกันและกัน ประยุกต์ใช้การเรียนรู้เพื่อที่จะลงมือทำอย่างมีความรับผิดชอบในบริบทสากลร่วมสมัย และประเมินเป้าหมาย วิธีการ และผลลัพธ์จากการกระทำนั้น ทักษะความเป็นพลเมืองโลกควรยกระดับการรับรู้ด้านอัตลักษณ์ ชุมชน จริยศาสตร์ และมุมมองของนักศึกษา โดยการเรียนรู้สากลขึ้นอยู่กับหลักการที่ว่าโลกเป็นแหล่งรวบรวมระบบที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน แต่ยังมีขาดความเป็นธรรม และที่ว่าการศึกษาขั้นสูงมีบทบาทสำคัญในการขยายความรู้ของมนุษย์และระบบธรรมชาติ สิทธิพิเศษและการแบ่งชนชั้นทางสังคม ตลอดจนความยั่งยืนและการพัฒนาเพื่อที่จะส่งเสริมความสามารถของบุคคลให้เข้าถึงความเป็นธรรมและความยุติธรรมในประเทศของตนเองและต่างประเทศ ทักษะความเป็นพลเมืองโลกไม่สามารถที่จะประสบผลสำเร็จได้ในกระบวนการเรียนเพียงวิชาเดียวหรือประสบการณ์เพียงอย่างเดียว แต่เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้แบบสะสมเพิ่มขึ้นผ่านชีวิตของการเรียนระดับอุดมศึกษา ทั้งหมดของนักศึกษาตามหลักสูตรปกติหรือหลักสูตรร่วมของสถาบัน เนื่องจากเกณฑ์นี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อประเมินทักษะความเป็นพลเมืองโลกระดับหลักสูตรผ่านช่วงเวลาต่างๆ เกณฑ์มาตรฐาน (ระดับ 1-4) อาจจะไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้โดยตรงต่อประสบการณ์ กระบวนวิชา หรืองานที่มอบหมายเพียงอย่างเดียว โดยอาจมีการพัฒนาภายในระดับหนึ่งๆ มากกว่าที่จะเป็นการก้าวข้ามจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทดังกล่าวด้วย

ผู้ใช้เกณฑ์ทักษะความเป็นพลเมืองโลก ควรพิจารณาเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องด้วย: การมีส่วนร่วมของพลเมือง ความรู้และความสามารถระหว่างวัฒนธรรม และการให้เหตุผลทางจริยธรรม

อภิธานศัพท์

นิยามที่ตามมานี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อการทำให้เกิดความชัดเจนด้านคำศัพท์และแนวคิดที่ใช้ในเกณฑ์ดังกล่าวนี้เท่านั้น การตระหนักรู้ในตนเองระดับสากล: ในบริบทของทักษะความเป็นพลเมืองโลก ความต่อเนื่องผ่านสิ่งที่นักศึกษาได้พัฒนาอัตลักษณ์ที่มีวุฒิภาวะและบูรณาการกับความเข้าใจอย่างเป็นระบบด้านความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างตนเอง ชุมชนท้องถิ่น และสังคมโลก ตลอดจนโลกแห่งธรรมชาติและทางกายภาพ

การสร้างมุมมอง: ความสามารถที่จะมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากมุมมองและประสบการณ์ที่แตกต่างจากตนและเข้าใจต่อสถานที่ของบุคคลหนึ่งๆ ที่ทั้งให้ความรู้และจำกัดความรู้ของผู้นั้น เป้าหมายคือการพัฒนาความสามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในมุมมองที่หลากหลาย เช่น ระดับบุคคล สังคม วัฒนธรรม สาขาวิชา สิ่งแวดล้อม ท้องถิ่น และสังคมโลก

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม: ความสามารถที่จะรับรู้ถึงที่มาและอิทธิพลของมรดกทางวัฒนธรรมของตนกับข้อจำกัดของสิ่งนั้นในการมอบให้ซึ่งทุกสิ่งอย่างทีคนใดคนหนึ่งจำเป็นต้องทราบในโลก ซึ่งรวมถึงความอยากรู้ในการเรียนรู้เพื่อให้เกียรติซึ่งกันและกันด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้อื่นและในระดับส่วนบุคคลเพื่อก้าวข้ามขอบเขตทางวัฒนธรรม อดช่องว่างความแตกต่าง และเข้าถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปร่วมกัน ในระดับระบบ ทักษะที่สำคัญของการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบว่าสามารถระบุและกำหนดวัฒนธรรมให้แก่สถานที่ใดที่หนึ่งได้ภายในโครงสร้าง

- ตัวอย่าง -

อำนาจที่กำหนดลำดับความสำคัญ ความไม่เท่าเทียมกัน และโอกาส ซึ่งสามารถแปรผันได้ตามเวลาและสถานที่ สิ่งนี้รวมถึง แต่ไม่จำกัดเฉพาะ ความเข้าใจด้านเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ความเป็นชาติ ศาสนา และชนชั้น

ความรับผิดชอบส่วนบุคคลและสังคม: ความสามารถในการรับรู้ถึงความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่งต่อสังคม ไม่ว่าจะท้องถิ่น ชาติ หรือทั่วโลก และพัฒนามุมมองด้านความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมและอำนาจข้ามโลกและภายในสังคมของแต่ละบุคคล สิ่งนี้ต้องการการพัฒนาความสามารถด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและศีลธรรม ตลอดจนการกระทำ

ระบบโลก: ระบบทั่วโลกที่มีความซับซ้อนและทับซ้อนกัน รวมถึงระบบแห่งธรรมชาติ (ระบบที่สัมพันธ์กับโลกธรรมชาติ รวมถึงวิทยาศาสตร์ทางชีววิทยา เคมี และกายภาพ) และระบบของมนุษย์ (ระบบที่พัฒนาโดยมนุษย์ เช่น ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และที่สร้างขึ้น) ซึ่งมีการดำเนินการในรูปแบบที่สามารถสังเกตเห็นได้และมักได้รับผลกระทบโดยหรือเป็นผลมาจากการออกแบบหรือการเปลี่ยนแปลง โดยระบบเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตและทางเลือกที่เปิดให้แก่มนุษย์ นักศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจระบบเหล่านี้ว่า 1) มีอิทธิพลและ/หรือสร้างขึ้นอย่างไร 2) ดำเนินไปพร้อมกับผลกระทบที่แตกต่างกันอย่างไร 3) ส่งผลกระทบต่อมนุษย์ โลก ธรรมชาติอย่างไร และ 4) สามารถถูกเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร

การประยุกต์ใช้ความรู้: ในบริบทด้านทักษะความเป็นพลเมืองโลก การประยุกต์ใช้ความเข้าใจแบบบูรณาการและอย่างเป็นระบบด้านความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งความท้าทายร่วมสมัยและความท้าทายในอดีตที่เผชิญหน้ากับวัฒนธรรม สังคม และธรรมชาติ (เช่น บริบท) ในระดับท้องถิ่นและสากล ความสามารถที่จะประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับผ่านการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นต่อการแก้ปัญหาในชีวิตจริงทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์ประเมินทักษะความเป็นพลเมืองโลก

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่ value@aacu.org

นิยาม

ทักษะความเป็นพลเมืองโลกเป็นการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและความเกี่ยวข้องกับระบบสากลที่เป็นอิสระและสิ่งที่สืบทอดกันมา (เช่น วัฒนธรรม ทัศนคติ ทัศนคติ ทัศนคติ ทัศนคติ และทัศนคติ) และความเกี่ยวข้องของสิ่งดังกล่าวต่อชีวิตของผู้คนและความยั่งยืนของโลก โดยทักษะความเป็นพลเมืองโลกนี้ นักศึกษาควร 1) เป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ เป็นผู้ที่เปิดกว้าง และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งให้ความสนใจต่อความหลากหลายข้ามความแตกต่าง 2) แสวงหาที่จะทำความเข้าใจว่าการกระทำของตนส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นและสากลอย่างไร และ 3) จัดการกับประเด็นที่เร่งด่วนมากที่สุดของโลก สร้างความยั่งยืนร่วมกัน อย่างเป็นธรรมชาติ

ผู้ประเมินได้รับการสนับสนุนให้มีการให้คะแนน 0 ต่องานซึ่งไม่ตรงตามประสิทธิภาพของระดับเกณฑ์มาตรฐาน (ช่องหมายเลขหนึ่ง)

	ระดับ	ระดับ		เกณฑ์มาตรฐาน
	4	3	2	1
การตระหนักรู้ในตนเองระดับสากล	จัดการประเด็นสำคัญด้านโลกแห่งธรรมชาติและโลกมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยการเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของตนในบริบทสากล	ประเมินผลกระทบสากลต่อการกระทำในระดับท้องถิ่นที่เฉพาะของตนและผู้อื่นต่อโลกแห่งธรรมชาติและโลกมนุษย์	วิเคราะห์ทางที่การกระทำของมนุษย์มีอิทธิพลต่อโลกแห่งธรรมชาติและโลกมนุษย์	ระบุความเชื่อมโยงบางอย่างระหว่างการตัดสินใจส่วนบุคคลและประเด็นระดับท้องถิ่นและสากลที่แน่ชัด
การสร้างมุมมอง	ประเมินและประยุกต์ใช้มุมมองที่หลากหลายต่อเรื่องที่มีความซับซ้อนภายในระบบแห่งธรรมชาติและระบบของมนุษย์ในด้านจุดยืนที่หลากหลายและที่ขัดแย้งกัน (เช่น ทางวัฒนธรรม สาขาวิชา และจริยธรรม)	สังเคราะห์มุมมองอื่นๆ (เช่น ทางวัฒนธรรม สาขาวิชา และจริยธรรม) เมื่อสืบค้นเรื่องต่างๆ ภายในระบบแห่งธรรมชาติและระบบของมนุษย์	ระบุและอธิบายมุมมองที่หลากหลาย (เช่น ทางวัฒนธรรม สาขาวิชา และจริยธรรม) เมื่อสำรวจเรื่องต่างๆ ภายในระบบแห่งธรรมชาติและระบบของมนุษย์	ระบุมุมมองที่หลากหลายในขณะที่รักษาไว้ซึ่งความพึงพอใจในคุณค่าสำหรับจุดยืนของตนเอง (เช่น ทางวัฒนธรรม สาขาวิชา และจริยธรรม)

- ตัวอย่าง -

	ระดับ	ระดับ		เกณฑ์มาตรฐาน
	4	3	2	1
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม	ปรับใช้และประยุกต์ใช้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อโลกทัศน์ ประสพการณ์ และโครงสร้างอำนาจที่หลากหลายในขณะที่ริเริ่มการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายกับวัฒนธรรมอื่นเพื่อรับมือกับปัญหาในระดับสากลที่มีความสำคัญ	วิเคราะห์ความเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างโลกทัศน์ โครงสร้างอำนาจ และประสพการณ์ของวัฒนธรรมที่หลากหลายในเชิงประวัติศาสตร์หรือในบริบทร่วมสมัย หลอมรวมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ให้เกียรติซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมอื่น	อธิบายและเชื่อมโยงวัฒนธรรมหนึ่งอย่างหรือมากกว่านั้นในเชิงประวัติศาสตร์หรือในบริบทร่วมสมัยกับการรับรู้โครงสร้างอำนาจพอสมควร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่ให้เกียรติซึ่งกันและกันกับวัฒนธรรมและโลกทัศน์ที่หลากหลาย	อธิบายถึงประสพการณ์ของวัฒนธรรมอื่นในเชิงประวัติศาสตร์หรือในบริบทร่วมสมัยเบื้องต้นผ่านมุมมองทางวัฒนธรรมหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความเปิดกว้างพอสมควรต่อวัฒนธรรมและโลกทัศน์ที่หลากหลาย
ความรับผิดชอบส่วนบุคคลและสังคม	ลงมือทำตามที่ได้รับรู้และอย่างมีความรับผิดชอบเพื่อรับมือกับความท้าทายทางจริยธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมในระบบสากลพร้อมประเมินผลกระทบในระดับท้องถิ่นและที่กว้างกว่าเกี่ยวกับมาตรการที่ใช้เพียงคนเดียวหรือหลายคนใช้ร่วมกัน	วิเคราะห์ผลกระทบทางจริยธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมของระบบสากลและระบุการกระทำที่หลากหลายที่ได้รับรู้โดยประสาทสัมผัสส่วนตัวและความรับผิดชอบของพลเมือง	อธิบายผลกระทบทางจริยธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการตัดสินใจระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่มีต่อระบบสากล	ระบุมิติทางจริยธรรมเบื้องต้นของการตัดสินใจระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่มีผลกระทบต่อโลก
การเข้าใจระบบโลก	ใช้ความรู้ที่ลึกซึ้งซึ่งด้านบทบาททางประวัติศาสตร์และผลกระทบที่มีความแตกต่างกันขององค์กรและการกระทำของมนุษย์ต่อระบบสากลเพื่อพัฒนาและสนับสนุนการกระทำที่ได้รับรู้และมีความเหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสังคมโลกมนุษย์และโลกแห่งธรรมชาติ	วิเคราะห์ปัจจัยหลักของระบบสากล ซึ่งรวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างกันของประวัติศาสตร์และความร่วมสมัย ตลอดจนผลกระทบที่มีความแตกต่างกันขององค์กรและการกระทำของมนุษย์ เพื่อกำหนดการแก้ปัญหาเบื้องต้นต่อปัญหาที่ซับซ้อนในสังคมโลกมนุษย์และโลกแห่งธรรมชาติ	ตรวจสอบบทบาททางประวัติศาสตร์และร่วมสมัย ความเชื่อมโยงระหว่างกัน และผลกระทบที่มีความแตกต่างกันขององค์กรและการกระทำของมนุษย์ต่อระบบสากลภายในสังคมโลกมนุษย์และโลกแห่งธรรมชาติ	ระบุบทบาทเบื้องต้นของสถาบัน ความคิด และกระบวนการระดับโลกและท้องถิ่นในสังคมโลกมนุษย์และโลกแห่งธรรมชาติ
การประยุกต์ใช้ความรู้ต่อบริบทสากลร่วมสมัย	ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเพื่อใช้ทางแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนเหมาะสม และใช้การได้เพื่อรับมือกับปัญหาในระดับสากลที่ซับซ้อนโดยใช้มุมมองสหสาขาวิชาหรือสาขาวิชาอย่างเป็นอิสระหรือร่วมกับผู้อื่นได้	วางแผนและประเมินทางแก้ปัญหาที่ซับซ้อนขึ้นซึ่งเหมาะสมต่อบริบทของตนโดยใช้มุมมองสหสาขาวิชาที่หลากหลาย (เช่น ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)	กำหนดทางแก้ปัญหาที่ใช้การได้ แต่ไม่ซับซ้อนต่อความท้าทายระดับสากลที่ใช้มุมมองอย่างน้อยสองสาขาวิชา (เช่น ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)	กำหนดความท้าทายระดับสากลด้วยวิธีที่ง่าย รวมถึงจำนวนที่จำกัดของมุมมองและทางแก้ปัญหา

เอกสารอ้างอิง

- นาคยา ปิลาณานนท์. (2560). แนวทางการเขียน มคอ.2 สำหรับหลักสูตรปรับปรุงแก้ไขในระดับปริญญาตรี. สืบค้นออนไลน์เมื่อ 1 มกราคม 2562 จาก http://arts.tu.ac.th/r1/r_02.pdf
- ฤตินันท์ สมุทรทัย, วิณา วโรตมะวิชญ และเสาวนิตย์ เจริญชัย. (2560). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 133 หน้า.
- สมเกียรติ อินทสิงห์, สุนีย์ เงินยวง และน้ำผึ้ง อินทะเนตร. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจงเรื่องรูปแบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ประจำปีการศึกษา 2561. [อัดสำเนา]
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒. สืบค้นออนไลน์เมื่อ 25 ธันวาคม 2561 <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews3/News328072552.pdf>
- อัจฉราพร ศรีภูษณาพรรณ. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจง เรื่อง แนวทางและแผนการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปี 2562. [อัดสำเนา]
- อุษณีย์ คำประกอบ. (2562). เอกสารประกอบการบรรยายชี้แจง เรื่อง (ร่าง) ระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ CMU-QA Curriculum. [อัดสำเนา]
- Oliva, P. F., & Gordon II, W. R. (2013). *Developing the Curriculum*. (8th ed.). Singapore: Pearson Education South Asia Pte Ltd.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum Foundations, Principles and Issues*. (7th ed.). New Jersey: Englewood Cliffs.
- Tyler, R. W. (1949). (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press. ISBN 0-226-82031-9.